

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНА ЛЬОТНА АКАДЕМІЯ

Мірошниченко І.С.

ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

спеціальність 073 «Менеджмент»

ОПП «Менеджмент міжнародних авіаційних перевезень»

ОПП «Менеджмент туристичної індустрії»

ОПП «Інформаційний та проєктний менеджмент»

м. Кропивницький
2025 р.

УДК 330(075.8):336:338

Рецензент: Панченко В.А. – завідувач кафедри менеджменту авіаційної діяльності, д.е.н., професор.

Мірошниченко І.С.

Основи економічної теорії: методичні рекомендації до виконання самостійної роботи. Кропивницький: УДЛА, 2025. 55 с.

Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи, розроблені відповідно до робочого навчального плану та робочої програми навчальної дисципліни «Основи економічної теорії» для здобувачів вищої освіти, першого бакалаврського рівня, спеціальності 073 «Менеджмент».

Методичні рекомендації для самостійного опрацювання містять: зміст, вступ, пояснювальну записку із загальними рекомендаціями щодо організації самостійної роботи, схему навчальної дисципліни, тематичний план, питання для самостійного опрацювання та самоперевірки, тестові питання, практичні задачі для самостійної роботи та інформаційно-методичне забезпечення навчальної дисципліни.

Розглянуто та рекомендовано до розгляду на науково-методичній раді академії на засіданні кафедри менеджменту авіаційної діяльності, протокол від 18 грудня 2025 року №3, розглянуто на науково-методичній раді академії та рекомендовано до видання та використання в освітньому процесі, протокол від 26 лютого 2025 року № 2.

ЗМІСТ

	Стор.
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	5
1.1. Мета та значення навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівців	5
1.2. Місце навчального курсу та його зв'язок з іншими навчальними дисциплінами	5
1.3. Цільова настанова	6
2. Схема навчальної дисципліни	7
3. Тематичний план	9
4. Зміст самостійної підготовки	11
4.1. Питання для самостійного опрацювання та самоперевірки	11
4.2. Комплект тестових завдань з навчальної дисципліни	16
4.3. Комплект типових задач/ситуаційних вправ з навчальної дисципліни	37
5. Питання до підсумкового контролю	50
6. Список рекомендованих джерел інформації	52

ВСТУП

Формування висококваліфікованого фахівця вимагає самостійності в проведенні аналізу досліджень, вирішенні виробничих ситуацій і вміння доводити вибір в реальних виробничо-організаційних умовах господарювання підприємства. Предметом навчальної дисципліни «Основи економічної теорії» є сукупність дій суб'єктів економічних відносин у процесі виробництва різних благ за умов обмеженості ресурсів та управління ними. Закріплення теоретичних основ з навчальної дисципліни «Основи економічної теорії» здійснюється через одну з ефективних форм підготовки - самостійну роботу здобувачів вищої освіти, протягом викладання лекційного матеріалу і вирішення практичних завдань. Ці три складові будуть сприяти:

- формуванню логіки економічного мислення і економічної культури;
- закріпленню теоретичних і практичних базових методів пізнання економічних процесів;
- набуттю належних навичок раціональної економічної поведінки, опираючись на концептуальні основи ринкової економіки та особливості функціонування сучасних ринків;
- вмінню приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю;
- оволодінню комплексом навичок пізнання, аналізу, оцінці, вибору з обґрунтуванням відповідних варіантів;
- формуванню науково-дослідного і аналітичного світогляду та вмінню його ефективного використання в практичній діяльності.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти - важлива складова навчального процесу, яка сприяє активізації засвоєння здобувачами вищої освіти знань та їх реалізації, формує вміння вчитися і займатися науковою роботою, а також є основним засобом освоєння навчального процесу здобувачами вищої освіти в позалекційній час.

Мета самостійної роботи - сприяти більш глибокому засвоєнню здобувачами вищої освіти знань з навчальної дисципліни «Основи економічної теорії» і формуванню самостійності, як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати і контролювати свою діяльність.

Завданням самостійної роботи здобувачів вищої освіти є засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація отриманих знань, їх застосування при виконанні практичних завдань і наукових робіт, а також виявлення прогалин в системі знань з предмета.

Зміст самостійної роботи здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Основи економічної теорії» визначається навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями викладача. Самостійна робота здобувачів вищої освіти забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни «Основи економічної теорії»: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектом лекцій тощо.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Мета та значення навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівців.

Навчальна дисципліна «Основи економічної теорії» належить до обов'язкової компоненти ОПП, циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки. У сучасних умовах велике значення набули економічні знання. Ми всі живемо у світі, де кожна людська діяльність неминуче пов'язана з економікою. У своєму сучасному повсякденному житті ми постійно вирішуємо багато проблем, щодо максимізації особистого добробуту. Ми не можемо залишатися поза економікою, знання економічних основ, на яких базується сучасне суспільство, є надзвичайно важливим для кожного з нас, тому що сучасне суспільство побудоване на цьому.

Основи економічної теорії - це фундаментальна наука, яка постійно розвивається, вона об'єднує низку концепцій з точки зору різних методологічних підходів, що інтерпретують процеси реального економічного життя сьогоденного суспільства. Базові знання з основ економічної теорії дозволять розуміти, як працює економічна система суспільства і як приймати ефективні рішення у галузі економіки. Сьогодення вимагає особливої уваги щодо визначення сутності та характеру економічних законів, а також взаємозв'язку економіки та економічної політики у суспільстві.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи економічної теорії» є формування глибоких економічних знань, логіки економічного мислення і економічної культури, адекватних умовам ринкових відносин, навчання здобувачів вищої освіти базовим методам аналізу економічних процесів, вмінню приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою професійною діяльністю, що є необхідною умовою становлення і успішної діяльності фахівця будь-якої спеціальності. Опанування цієї навчальної дисципліни сприятиме досягненню необхідної кількості знань та вмінь для найбільш ефективної реалізації у руслі набутої професії.

Саме ці задачі вирішуються при вивченні навчальної дисципліни «Основи економічної теорії».

1.2. Місце навчального курсу та його зв'язок з іншими навчальними дисциплінами.

Навчальна дисципліна «Основи економічної теорії» передбачає набуття здобувачами вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок щодо навичок раціональної економічної поведінки, виходячи з концептуальних основ ринкової економіки, розуміння особливостей функціонування сучасних ринків та утворення цін на послуги праці, капіталу, природних ресурсів відповідно до типу ринкової структури; набуття навичок аналізу агрегованих показників, визначення чинників і наслідків макроекономічного розвитку господарських систем, а також можливостей держави коригувати цей розвиток відповідно до цілей та пріоритетів економічної політики.

У даному навчальному курсі аналізуються економічні явища та процеси; розглядається економічний зміст відносин власності, розподілу, обміну й споживання матеріальних і духовних благ у суспільстві; вивчаються суперечності господарського розвитку, економічних потреб та інтересів; аналізуються механізми дії використання економічних законів; розглядається зміст основних понять, категорій, законів ринкової економіки; вивчається механізм становлення різних форм господарювання та розвитку комерційних структур, особливостей розподілу отримуваних доходів та системи оподаткування тощо.

Навчальна дисципліна «Основи економічної теорії» належить до числа фундаментальних економічних дисциплін, що спирається на теорію ринкової економіки і розвиває її, а також є базисом для таких навчальних дисциплін, як: «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Економіка і фінанси підприємства», «Міжнародні економічні відносини», «Фінанси, гроші та кредит», «Зовнішньоекономічна діяльність», «Господарське право».

1.3. Цільова настанова.

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Основи економічної теорії» здобувачі вищої освіти повинні:

Знати:

- підприємницьку діяльність в умовах ринкових відносин;
- передумови прийняття оптимальних господарських рішень в умовах обмежених ресурсів та альтернативних можливостей їх використання;
- методи ефективного управління суб'єктами господарювання;
- методи розроблення ефективної макроекономічної політики регіонів та національної економіки в цілому в інтересах всіх членів суспільства.

Уміти:

- набувати належні навички щодо раціональної економічної поведінки, виходячи з концептуальних основ ринкової економіки;
- розуміти особливості функціонування сучасних ринків та утворення цін на послуги праці, капіталу, природних ресурсів відповідно до типу ринкової структури;
- набувати належні навички щодо аналізу агрегованих показників, визначення чинників і наслідків макроекономічного розвитку господарських систем, а також можливостей держави коригувати цей розвиток відповідно до цілей та пріоритетів економічної політики.

При вивченні навчальної дисципліни здобувач вищої освіти набуває наступні компетентності, з урахуванням вимог освітньої програми, відповідно до спеціальності та освітньо-професійної програми:

Загальні компетентності:

- здатність реалізувати свої економічні права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності економічних свобод та необхідність їх сталого розвитку, з дотриманням верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу загальнотеоретичних понять та економічних явищ;
- здатність застосовувати загальнотеоретичні знання для розв'язання конкретних пізнавальних та практичних завдань;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями змісту економічної теорії.

Фахові компетентності:

- здатність до критичного та системного аналізу економічних явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності в сфері авіаційної галузі;
- здатність визначати належні та прийнятні для економічного аналізу факти;
- здатність застосовувати знання з основ економічної теорії, аргументувати і відстоювати власну позицію;
- здатність аналізувати економічні проблеми, формувати та обґрунтовувати економічні позиції на основі поняттєво-категоріального апарату про економічні явища;
- повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх економічної природи;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Програмні результати навчання:

- з'ясовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина;
- демонструвати знання теорій, методів менеджменту, сучасних концепцій лідерства;
- вміти оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації;
- виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень;
- демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

2. СХЕМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Год. самост. роботи	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1. <i>Загальні засади теорії економічного розвитку суспільства</i>			
Тема 1. Предмет і метод економічної теорії. Виробництво, його сутність та роль у житті суспільства.	6	Знати предмет економічної теорії і його тлумачення різними школами. Розуміти економічні закони, принципи і категорії, методи пізнання економічних процесів і явищ. Знати зміст і структуру суспільного виробництва; основні фактори виробництва та їх взаємозв'язок; товарне виробництво, умови та причини його виникнення. Розуміти межу економічних можливостей та економічний вибір.	Написання есе, рефератів, доповідей, презентацій, розв'язування тестів, відповіді на питання, визначити та записати в глосарій ключові поняття
Тема 2. Теорія товару і грошей.	6	Знати властивості товару, сутність вартості, споживчої вартості та її показників. Розуміти сутність теорії вартості та закону грошового обігу. Знати сутність інфляції та її причини, темпи і види інфляції, соціально-економічні наслідки інфляції.	Написання есе, рефератів, доповідей, презентацій, розв'язування тестів, відповіді на питання, визначити та записати в глосарій ключові поняття
Тема 3. Підприємство та підприємництво в ринковій економіці.	6	Знати поняття підприємства і фірми. Розуміти фонди підприємства. Аналізувати чим відрізняється кругообіг фондів підприємства від їх обороту. Знати знос і амортизацію основних фондів. Розуміти підприємництво, його сутність, принципи та функції.	Написання есе, рефератів, доповідей, презентацій, розв'язування тестів, відповіді на питання, визначити та записати в глосарій ключові поняття
Тема 4. Капітал, його кругообіг та обіг.	6	Знати сутність капіталу, його матеріально-речовий зміст та соціально-економічну форму. Розуміти сутність капіталу як фактора виробництва. Знати структуру капіталу та його обіг. Вміти аналізувати стадії кругообігу і функціональні форми промислового капіталу.	Написання есе, рефератів, доповідей, презентацій, розв'язування тестів, відповіді на питання, визначити та записати в глосарій ключові поняття

Змістовий модуль 2. Ринкова організація економіки			
Тема 5. Теоретичні основи ринкової економіки та її основні елементи. Предмет, метод та функції макроекономіки.	6	З'ясувати об'єктивні передумови виникнення ринку. Знати сутність ринку, його структуру та функції. Розуміти попит і фактори, що його визначають. Знати закон попиту та економічну систему як об'єкт макроекономічного аналізу. Розуміти суть і структуру фінансової системи. Знати елементи системи оподаткування та бюджетно-податкову систему як інструмент економічної політики держави.	Написання есе, рефератів, доповідей, презентацій, розв'язування тестів, відповіді на питання, визначити та записати в глосарій ключові поняття
Тема 6. Система національних рахунків. Макроекономічні показники.	6	Знати сутність економічного кругообігу та структуру моделі економічного кругообігу. Розуміти систему національних рахунків (СНР) як нормативну базу макроекономічного рахівництва. Знати основні макроекономічні показники та методику їх розрахунку.	Написання есе, рефератів, доповідей, презентацій, розв'язування тестів, відповіді на питання, визначити та записати в глосарій ключові поняття
Тема 7. Ринкові відносини в авіатранспортному секторі.	6	Знати особливості авіатранспортної сфери виробництва транспортних послуг. Вміти аналізувати форми господарювання у транспортному господарстві. Розуміти авіатранспортну міжнародну інтеграцію на сучасному етапі розвитку вітчизняної економіки. Знати механізм реалізації транспортних відносин в сучасних умовах.	Написання есе, рефератів, доповідей, презентацій, розв'язування тестів, відповіді на питання, визначити та записати в глосарій ключові поняття
Тема 8. Держава та її економічні функції.	6	Знати економічну політику як механізм поєднання економічних інтересів. Вміти розрізняти види економічної політики держави. Знати методи реалізації економічної політики держави. Розуміти систему органів щодо реалізації економічної політики держави.	Написання есе, рефератів, доповідей, презентацій, розв'язування тестів, відповіді на питання, визначити та записати в глосарій ключові поняття
Тема 9. Економічні аспекти глобальних проблем.	6	Розуміти особливості розвитку світового господарства, його структуру та сучасні тенденції. Знати закономірності розвитку світового господарства. Розуміти типологію країн світу і роль окремих їх угруповань у світовому господарстві і міжнародних економічних відносинах. Розуміти сутність відкритої економіки, її тенденції, чинники і переваги. Знати економічні проблеми включення економіки України у систему світового господарства.	Написання есе, рефератів, доповідей, презентацій, розв'язування тестів, відповіді на питання, визначити та записати в глосарій ключові поняття

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії. Виробництво, його сутність та роль у житті суспільства.

Предмет економічної теорії. Складові частини сучасної економічної теорії. Функції економічної теорії. Економічні закони, принципи і категорії. Економічне мислення, його види та роль у розумінні економічного життя суспільства. Методи пізнання економічних процесів і явищ. Виробництво як визначальний фактор потреб суспільства та їх розвитку. Матеріальне та нематеріальне виробництво, їх сутність і взаємозв'язок. Ресурси виробництва та їх види. Межа економічних можливостей. Економічний вибір. Основні фактори виробництва та їх взаємозв'язок. Зміст і структура суспільного виробництва. Форми організації суспільного виробництва: натуральне і товарне. Товарне виробництво як основа ринкової економіки та його роль в економічному розвитку суспільства. Використання економічних ресурсів. Абсолютна та відносна обмеженість (рідкісність) ресурсів. Крива виробничих можливостей. Ефективність виробництва, її сутність, економічні та соціальні показники.

Тема 2. Теорія товару і грошей.

Поняття товару та його властивості. Вартість. Мінова вартість. Споживна вартість та її показники. Теорії вартості: трудова, маржиналістська та неокласична. Розвиток товару і товарного виробництва за сучасних умов. Теоретичні концепції виникнення та сутність грошей. Види грошей: паперові, металеві, кредитні, безготівкові, електронні. Функції грошей. Історичний підхід у розгляді функцій грошей. Закон грошового обігу. Обіг готівкових та безготівкових грошей. Сучасні зміни в грошовому обігу. Історичний досвід України в створенні національної грошової одиниці. Інфляція, її суть і причини. Темпи інфляції. Види інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції.

Тема 3. Підприємство та підприємництво в ринковій економіці.

Поняття підприємства і фірми. Підприємство (фірма) як самостійний господарюючий суб'єкт різних форм власності. Підприємство (фірма) як складне об'єднання матеріальних і людських ресурсів. Юридична особа. Правовий і господарський статус підприємства. Організаційна та відтворювальна функція підприємства. Функції, що виконує підприємець у ринковій економіці. Фонди підприємства, їх кругообіг і оборот. Знос і амортизація основних фондів. Підприємництво: сутність та функції. Основні принципи підприємницької діяльності.

Тема 4. Капітал, його кругообіг та обіг.

Сутність капіталу, його матеріально-речовий зміст та соціально-економічна форма. Капітал як фактор виробництва. Структура капіталу та його обіг. Кругообіг капіталу. Промисловий, торговельний, банківський капітал. Особливості кожного виду капіталу. Стадії кругообігу і функціональні форми промислового капіталу. Основний капітал. Амортизація та відтворення основного капіталу. Механізм відтворення основного капіталу. Фізичний та моральний знос основного капіталу.

Тема 5. Теоретичні основи ринкової економіки та її основні елементи. Предмет, метод та функції макроекономіки.

Поняття ринку. Види ринків. Критерії класифікації ринків та їх структура. Риси, структура та функції ринку. Об'єктивна зумовленість та сутність ринкової інфраструктури. Основні суб'єкти ринкової економіки. Етапи становлення ринкових відносин. Сутність попиту і фактори, що його визначають. Закон попиту. Крива попиту. Економічна система як об'єкт макроекономічного аналізу. Основні макроекономічні проблеми й суперечності. Макроекономічні суб'єкти та їх взаємодія. Фінансова система. Державний бюджет. Місцеві

бюджети. Податки. Функції податків: фіскальна, регулююча, стимулююча. Класифікація податків. Елементи системи оподаткування.

Тема 6. Система національних рахунків. Макроекономічні показники.

Сутність економічного кругообігу у простій економічній системі. Структура моделі економічного кругообігу. Роль фінансових посередників в економічному кругообігу. Модель кругообігу із включенням зовнішньоекономічного сектору. Сутність СНР та її відмінність від системи БНГ (балансу народного господарства). Система національних рахунків (СНР) як нормативна база макроекономічного рахівництва. Методологічні принципи побудови системи національних рахунків. Макроекономічний рівень господарювання. Методика розрахунку основних макроекономічних показників. Валовий національний продукт (ВНП). Валовий внутрішній продукт (ВВП). Чистий національний продукт (ЧНП). Національний дохід (НД). Особистий дохід (ОД). Дохід, що є в розпорядженні особи (ДРО). Методи обчислення ВНП.

Тема 7. Ринкові відносини в авіатранспортному секторі.

Особливості авіатранспортної сфери. Відмінність авіатранспортної сфери виробництва транспортних послуг. Форми господарювання у транспортному господарстві. Авіатранспортна міжнародна інтеграція на сучасному етапі розвитку вітчизняної економіки. Механізм реалізації транспортних відносин в сучасних умовах. Державна політика регулювання та підтримки авіатранспортних підприємств. Соціально-економічна характеристика елементів ринку авіаперевезень в Україні.

Тема 8. Держава та її економічні функції.

Економічна політика як механізм поєднання економічних інтересів. Види економічної політики держави. Методи реалізації економічної політики держави. Система органів щодо реалізації економічної політики держави. Ефективність державної економічної політики. Теоретичні концепції (моделі) економічного розвитку. Головні соціально-економічні проблеми в ринковій економіці. Антициклічна політика держави. Регулювання макроекономічної кон'юнктури. Структурна та інвестиційна політика держави. Принципи здійснення фіскальної, монетарної та цінової політики.

Тема 9. Економічні аспекти глобальних проблем.

Світове господарство: особливості розвитку, структура, сучасні тенденції. Закономірності розвитку світового господарства. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань в світовому господарстві і міжнародних економічних відносин. Поняття відкритої економіки, її суть, тенденції, чинники і переваги. Сфери діяльності у світовій економічній статистиці. Економічні проблеми включення економіки України в систему світового господарства.

4. ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

4.1. Питання для самостійного опрацювання та самоперевірки

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії. Виробництво, його сутність та роль у житті суспільства.

Перелік питань для самостійного опрацювання.

1. Зародження й основні етапи розвитку економічної теорії як науки.
2. Предмет економічної теорії та еволюція її визначення різними школами.
3. Назвіть форми організації суспільного виробництва: натуральне і товарне. Еволюція товарного виробництва.
4. Методи пізнання економічних процесів і явищ та їхня класифікація.
5. Виробництво як визначальний фактор потреб суспільства та їх розвитку.
6. Основні фактори суспільного виробництва та їхній взаємозв'язок.
7. Економічна система, її сутність, цілі й основні структурні елементи.
8. Сутність і структура суспільного виробництва.
9. Ефективність виробництва, її сутність, економічні та соціальні показники.
10. Крива виробничих можливостей.

Перелік питань з теми для самоперевірки.

1. Розкрийте предмет і метод економічної теорії.
2. Охарактеризуйте етапи розвитку економічної теорії як науки.
3. Назвіть та дайте характеристику методам пізнання економічних процесів і явищ.
4. Дайте характеристику виробництву як визначальному фактору потреб суспільства.
5. Охарактеризуйте основні фактори суспільного виробництва.
6. Визначте цілі й основні структурні елементи економічної системи.
7. Дайте характеристику кривій виробничих можливостей.
8. Охарактеризуйте еволюцію товарного виробництва.
9. Розкрийте ефективність виробництва.
10. Порівняйте форми організації суспільного виробництва.

Тема 2. Теорія товару і грошей.

Перелік питань для самостійного опрацювання.

1. Розуміти поняття товару та його властивості.
2. Вартість. Мінова вартість. Споживна вартість та її показники.
3. Теорії вартості: трудова, маржиналістська і неокласична.
4. Розвиток товару і товарного виробництва за сучасних умов.
5. Теоретичні концепції виникнення та сутність грошей.
6. Функції грошей. Історичний підхід у розгляді функцій грошей.
7. Види грошей: паперові, металеві, кредитні, безготівкові, електронні.
8. Обіг готівкових та безготівкових грошей. Сучасні зміни в грошовому обігу. Закон грошового обігу.
9. Історичний досвід України в створенні національної грошової одиниці.
10. Інфляція, її суть і причини. Темпи інфляції. Види інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції.

Перелік питань з теми для самоперевірки.

1. Охарактеризуйте поняття товару.
2. Розкрийте зміст теорії вартості.
3. Охарактеризуйте розвиток товару і товарного виробництва.
4. Розкрийте функції грошей.
5. Охарактеризуйте теоретичні концепції виникнення та сутності грошей.

6. Визначте чинники, які впливають на темпи інфляції.
7. Розкрийте зміст поняття «споживча вартість».
8. Дайте характеристики інфляції, розкрийте її причини.
9. Розкрийте закон грошового обігу.
10. Охарактеризуйте види грошей: паперові, металеві, кредитні, безготівкові, електронні.

Тема 3. Підприємство та підприємництво в ринковій економіці.

Перелік питань для самостійного опрацювання.

1. Охарактеризуйте підприємство (фірму) як самостійний господарюючий суб'єкт різних форм власності.
2. Що таке юридична особа?
3. Розгляньте підприємство (фірму) як складне об'єднання матеріальних і людських ресурсів.
4. Що регламентує правовий і господарський статус підприємства?
5. Які закони регулюють правові умови створення і діяльності підприємств?
6. В чому полягає організаційна та відтворювальна функція підприємства?
7. Проаналізуйте основні та оборотні фонди підприємства.
8. Що таке підприємництво?
9. Основні принципи підприємницької діяльності.
10. Які функції виконує підприємець у ринковій економіці?

Перелік питань з теми для самоперевірки.

1. Проаналізуйте основні принципи підприємницької діяльності.
2. Порівняйте поняття «підприємство» і «підприємництво».
3. Охарактеризуйте підприємство (фірму) як складне об'єднання матеріальних і людських ресурсів.
4. Охарактеризуйте функції, що виконує підприємець у ринковій економіці.
5. Назвіть та дайте характеристики правовому і господарському статусу підприємства.
6. Розкрийте організаційну та відтворювальну функції підприємства.
7. Перерахуйте та опишіть основні та оборотні фонди підприємства.
8. Охарактеризуйте юридичну особу.
9. Охарактеризуйте принципи підприємницької діяльності.
10. Розкрийте зміст і значення підприємництва у ринковій економіці.

Тема 4. Капітал, його кругообіг та обіг.

Перелік питань для самостійного опрацювання.

1. Розкрийте сутність поняття капіталу.
2. Що таке матеріально-речовий зміст та соціально-економічна форма капіталу?
3. Охарактеризуйте капітал як фактор виробництва.
4. Структура капіталу та його обіг.
5. Проаналізуйте кругообіг капіталу.
6. Порівняйте промисловий, торговельний, банківський капітал. Назвіть особливості кожного виду капіталу.
7. Стадії кругообігу і функціональні форми промислового капіталу.
8. Дайте характеристики основному капіталу.
9. В чому полягає фізичне та моральне зношення основного капіталу?
10. Механізм відтворення основного капіталу.

Перелік питань з теми для самоперевірки.

1. Охарактеризуйте стадії кругообігу промислового капіталу.
2. Опишіть особливості промислового, торговельного та банківського капіталів.

3. Визначте в чому відмінності фізичного зношення основного капіталу від морального зношення основного капіталу.
4. Опишіть механізм відтворення основного капіталу.
5. Охарактеризуйте функціональні форми промислового капіталу.
6. Дайте характеристику капіталу як фактору виробництва.
7. Дайте характеристику матеріально-речовому змісту та соціально-економічній формі капіталу.
8. Охарактеризуйте структуру капіталу.
9. Порівняйте кругообіг та обіг капіталу.
10. Дайте розгорнуту характеристику основному капіталу.

Тема 5. Теоретичні основи ринкової економіки та її основні елементи. Предмет, метод та функції макроекономіки.

Перелік питань для самостійного опрацювання.

1. Назвіть етапи становлення ринкових відносин.
 2. Проаналізуйте об'єктивні передумови виникнення ринку.
 3. Дайте визначення поняття ринок. Риси, структура та функції ринку.
 4. Охарактеризуйте види ринків. Назвіть критерії класифікації ринків та їх структуру.
- Характерні ознаки сучасного ринку.
5. В чому полягає об'єктивна зумовленість та сутність ринкової інфраструктури?
 6. Назвіть макроекономічні суб'єкти та покажіть їх взаємодію.
 7. В чому полягає роль держави як суб'єкту ринкового господарства?
 8. Дайте соціально-економічну характеристику елементів ринку та умови їх формування в Україні.
 9. Проаналізуйте основні макроекономічні проблеми й суперечності.
 10. З'ясуйте сутність економічної системи як об'єкту макроекономічного аналізу.

Перелік питань з теми для самоперевірки.

1. Охарактеризуйте характерні ознаки сучасного ринку.
2. Розкрийте поняття ринку та його структуру.
3. Дайте характеристику об'єктивним передумовам виникнення ринку.
4. Дайте характеристику макроекономічним суб'єктам.
5. Розкрийте функції ринку.
6. Розкрийте предмет, метод та функції макроекономіки.
7. Обґрунтуйте об'єктивну зумовленість та сутність ринкової інфраструктури.
8. Охарактеризуйте роль держави як суб'єкта ринкового господарства.
9. Наведіть класифікацію та дайте характеристику видам ринків.
10. Охарактеризуйте сутність економічної системи як об'єкту макроекономічного аналізу.

Тема 6. Система національних рахунків. Макроекономічні показники.

Перелік питань для самостійного опрацювання.

1. З'ясуйте сутність економічного кругообігу у простій економічній системі.
2. Проаналізуйте структуру моделі економічного кругообігу.
3. Що таке валовий національний продукт (ВНП) та валовий внутрішній продукт (ВВП)?
4. Як розраховується чистий національний продукт (ЧНП) та національний дохід (НД)?
5. Назвіть методи обчислення ВНП.
6. Методика розрахунку основних макроекономічних показників
7. Модель кругообігу із включенням зовнішньоекономічного сектору.
8. Система національних рахунків (СНР) як нормативна база макроекономічного рахівництва.

9. В чому полягає сутність СНР та її відмінність від системи БНГ (балансу народного господарства)?

10. Методологічні принципи побудови системи національних рахунків.

Перелік питань з теми для самоперевірки.

1. Розкрийте зміст поняття «Система національних рахунків».
2. Назвіть характерні особливості Системи національних рахунків (СНР) як нормативної бази макроекономічного рахівництва.
3. З якою метою застосовується Система національних рахунків (СНР)?
4. Охарактеризуйте валовий національний продукт (ВНП) та валовий внутрішній продукт (ВВП).
5. Опишіть методи обчислення ВНП.
6. Поясніть різницю між валовим національним продуктом (ВНП) та валовим внутрішнім продуктом (ВВП).
7. Назвіть методологічні принципи побудови системи національних рахунків.
8. Охарактеризуйте чистий національний продукт (ЧНП) та національний дохід (НД).
9. Дайте характеристику розрахунку основних макроекономічних показників.
10. Визначте структуру моделі економічного кругообігу.

Тема 7. Ринкові відносини в авіатранспортному секторі.

Перелік питань для самостійного опрацювання.

1. Проаналізуйте особливості авіатранспортної сфери виробництва транспортних послуг.
2. Назвіть особливості авіатранспортної сфери.
3. Які існують форми господарювання у транспортному господарстві?
4. Що таке ефективність виробництва, в чому її сутність?
5. Проаналізуйте економічні та соціальні показники ефективності виробництва.
6. Як реалізується авіатранспортна міжнародна інтеграція на сучасному етапі розвитку вітчизняної економіки?
7. Механізм реалізації транспортних відносин в сучасних умовах.
8. Дайте соціально-економічну характеристику елементів ринку авіаперевезень в Україні.
9. Які є умови їх формування в Україні?
10. В чому полягає державна політика регулювання та підтримки авіатранспортних підприємств?

Перелік питань з теми для самоперевірки.

1. Розкрийте особливості авіатранспортної сфери.
2. Перерахуйте та опишіть форми господарювання у транспортному господарстві.
3. Охарактеризуйте особливості авіатранспортної сфери виробництва транспортних послуг.
4. Дайте характеристику ефективності виробництва.
5. Проаналізуйте авіатранспортну міжнародну інтеграцію.
6. Розкрийте зміст механізму реалізації транспортних відносин у сучасних умовах.
7. Опишіть державну політику регулювання та підтримки авіатранспортних підприємств.
8. Охарактеризуйте елементи ринку авіаперевезень в Україні.
9. Дайте характеристику показникам ефективності виробництва.
10. Розкрийте сутність ефективності виробництва авіатранспортної сфери.

Тема 8. Держава та її економічні функції.

Перелік питань для самостійного опрацювання.

1. В чому полягає ефективність державної економічної політики?

2. Назвіть засоби, методи, знаряддя реалізації економічної політики.
3. Проаналізуйте теоретичні концепції (моделі) економічного розвитку.
4. Як політична організація суспільства впливає на економічну політику держави?
5. Назвіть головні соціально-економічні проблеми в ринковій економіці.
6. Як антициклічна політика держави спрямована на підтримку певних стабільних темпів економічного зростання?
7. Проаналізуйте антициклічну політику, яка спрямована на підтримку певних стабільних темпів економічного зростання.
8. Як здійснюється регулювання макроекономічної кон'юнктури?
9. Охарактеризуйте структурну та інвестиційну політику держави.
10. Назвіть основні принципи здійснення фінансової, монетарної та цінової політики.

Перелік питань з теми для самоперевірки.

1. Охарактеризуйте теоретичні концепції (моделі) економічного розвитку.
2. Опишіть економічні функції держави.
3. Охарактеризуйте об'єкти та суб'єкти державного регулювання економіки.
4. Охарактеризуйте ефективність державної економічної політики.
5. Розкрийте зміст антициклічної політики.
6. Охарактеризуйте методи та знаряддя реалізації економічної політики.
7. Розкрийте соціально-економічні проблеми в ринковій економіці.
8. Опишіть інвестиційну політику держави.
9. Поясніть механізм регулювання макроекономічної кон'юнктури.
10. Охарактеризуйте механізм державної економічної політики.

Тема 9. Економічні аспекти глобальних проблем.

Перелік питань для самостійного опрацювання.

1. Назвіть особливості розвитку, структуру, сучасні тенденції світового господарства.
2. В чому полягають закономірності розвитку світового господарства?
3. Проаналізуйте елементи світової системи господарства.
4. Охарактеризуйте галузеву, функціональну і територіальну структури світової економіки.
5. Як пропорційність розвитку компонентів територіальних соціально-економічних систем впливають на розвиток і розміщення світової економіки.
6. Що таке раціоналізація територіально-економічних зв'язків (економіко-географічного тяжіння)?
7. Як здійснюється територіальна концентрація продуктивних сил (просторова агломерація)?
8. Дайте визначення поняття «відкрита економіка», її суть, тенденції, чинники і переваги.
9. Охарактеризуйте сфери діяльності у світовій економічній статистиці.
10. Перспективи та проблеми включення економіки України в систему світового господарства.

Перелік питань з теми для самоперевірки.

1. Які є перспективи включення економіки України у систему світового господарства?
2. Які є проблеми включення економіки України у систему світового господарства?
3. Опишіть сучасні тенденції світового господарства.
4. Охарактеризуйте економіко-географічного тяжіння.
5. Охарактеризуйте поняття «відкрита економіка».
6. Розкрийте елементи світової системи господарства.
7. Охарактеризуйте просторову агломерацію.
8. Розкрийте зміст поняття «глобальні проблеми» та дайте класифікацію їх видів.

9. Опишіть закономірності розвитку світового господарства.
10. Поясніть як пропорційність розвитку компонентів територіальних соціально-економічних систем впливають на розвиток і розміщення світової економіки.
11. Охарактеризуйте економічні аспекти глобальних проблем.

4.2. Комплект тестових завдань з навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії. Виробництво, його сутність та роль у житті суспільства.

Тестові завдання з теми 1.

1. *Оберіть відповідь, що найповніше розкриває предмет економічної теорії:*

- а) це наука, що вивчає виробничі відносини у їх взаємодії з розвитком продуктивних сил;
- б) це наука, що вивчає закони, які управляють виробництвом і розподілом матеріальних благ;
- в) це наука, що вивчає закони розвитку економічних систем;
- г) це наука, що вивчає закони та категорії розвитку економічних систем.

2. *Теорію, яка пояснює економічні процеси і явища, виходячи з універсальної концепції використання граничних, крайніх величин, називають:*

- а) марксизмом;
- б) маржиналізмом;
- в) меркантилізмом;
- г) монетаризмом.

3. *В сучасних умовах сутність економіки визначають як:*

- а) народне господарство певної країни, групи країн або всього світу;
- б) сукупність економічних відносин між людьми в процесі суспільного виробництва;
- в) економічна наука, що вивчає народне господарство в цілому;
- г) всі відповіді вірні.

4. *Економічну теорію залежно від функціональної мети поділяють на:*

- а) теоретичну;
- б) позитивну;
- в) практичну;
- г) нормативну.

5. *Функції економічної теорії:*

- а) пізнавальна;
- б) практична;
- в) методологічна;
- г) прогностична;
- д) виховна;
- е) всі відповіді вірні.

6. *Сукупність прийомів, засобів і принципів, за допомогою яких досліджуються економічні явища і процеси, називають:*

- а) економічними категоріями;
- б) економічними законами;
- в) методами економічної теорії;
- г) категорії економічної теорії.

7. *Абстрактні, логічні, теоретичні поняття, які в узагальненому вигляді виражають властивості економічних явищ і процесів, називають:*

- а) економічними категоріями;
- б) економічними законами;
- в) методами економічної теорії;
- г) економічними процесами.

8. *Внутрішньо необхідні, сталі і суттєві зв'язки між протилежними сторонами властивостями, ступенями розвитку явищ і процесів називають:*

- а) методами економічної теорії;
- б) економічними законами;
- в) економічними категоріями;
- г) економічними процесами.

9. *Економічні закони і закони природи мають:*

- а) загальні властивості;
- б) відмінності;
- в) вірні відповіді а і б;
- г) відсутня вірна відповідь.

10. *В структуру загальної економічної теорії входять:*

- а) основи економічної теорії;
- б) мікроекономіка;
- в) макроекономіка;
- г) всі відповіді вірні.

7. *Сучасну теорію, яка заперечує втручання держави в економіку називають:*

- а) кейнсіанством;
- б) інституціоналізмом;
- в) неокласицизмом;
- г) марксизмом.

8. *Теорію яка приписує грошовій масі, що перебуває в обігу, роль визначального фактора у формуванні економічної кон'юнктури називають:*

- а) марксизмом;
- б) монетаризмом;
- в) теорією реальних очікувань;
- г) інституціоналізмом.

9. *Теорію, яка розглядає економіку як систему, в якій відносини між господарюючими суб'єктами складаються під впливом як економічних так і політичних та соціально-психологічних факторів, називають:*

- а) кейнсіанство;
- б) інституціоналізм;
- в) марксизм;
- г) монетаризм.

10. *Одну з провідних сучасних теорій, яка обґрунтовує необхідність активного втручання держави в регулювання ринкової економіки, називають:*

- а) марксизмом;
- б) кейнсіанством;
- в) монетаризмом;
- г) фізіократія.

11. *Сукупну, певним чином організовану діяльність людей із перетворення речовин природи з метою створення матеріальних і нематеріальних благ, необхідних для людського існування та розвитку, називають:*

- а) суспільним виробництвом;
- б) підприємництвом;
- в) господарською діяльністю;
- г) економічним процесом.

12. *Сфери суспільного виробництва:*

- а) матеріальне виробництво;
- б) нематеріальне виробництво;
- в) споживання;
- г) вірні відповіді а і б.

13. За своєю структурою суспільне виробництво складається з таких основних елементів і фаз:

- а) споживання;
- б) розподіл;
- в) обмін;
- г) всі відповіді вірні.

14. З точки зору послідовності виробничих процесів виробництво можна поділити на:

- а) первинне;
- б) вторинне;
- в) третинне;
- г) всі відповіді вірні.

15. Розрізняють такі види економічних систем:

- а) традиційну;
- б) командну;
- в) ринкову;
- г) всі відповіді вірні.

16. Певні пропорції, в яких поєднуються особисті та речові фактори виробництва, визначають:

- а) рівень продуктивності праці;
- б) технічну будову виробництва;
- в) культуру виробництва;
- г) рівень добробуту працівників.

17. Рушійні сили суспільного виробництва:

- а) продуктивність праці;
- б) економічні потреби та інтереси;
- в) культура виробництва;
- г) економії робочого часу.

18. Зростання потреб, що відбиває зв'язки між потребами та існуючими можливостями і їх задоволенням, називають законом:

- а) продуктивності праці;
- б) зростання потреб;
- в) економії робочого часу;
- г) вірна відповідь відсутня.

19. Усвідомлене прагнення економічних суб'єктів до задоволення своїх потреб називають:

- а) економічним інтересом;
- б) економічним зростанням;
- в) економічним бажанням;
- г) економічною зрілістю.

20. Головним способом впливу на економічні інтереси у ринковій економіці є:

- а) найкраще задоволення потреб;
- б) матеріальне заохочення трудової активності;
- в) максимізація прибутку;
- г) всі відповіді вірні.

Тема 2. Теорія товару і грошей.

Тестові завдання з теми 2.

1. Існують дві основні концепції, що пояснюють виникнення грошей:

- а) раціоналістична та еволюційна;
- б) еволюційна та металева;
- в) раціоналістична та номіналістична;
- г) раціоналістична та металева.

2. Рух грошей у готівковій та безготівковій формах, який обслуговує реалізацію товарів і нетоварні платежі, називають:

- а) грошовим обігом;
- б) грошовою системою;
- в) функцією грошей;
- г) законом грошей.

3. Сукупність усіх грошових засобів у готівковій і безготівковій формах, які забезпечують реалізацію товарів, послуг та інші платежі, називають:

- а) активні гроші;
- б) грошовою масою;
- в) національним доходом;
- г) грошовими одиницями.

4. Грошову масу можна поділити на дві основні частини:

- а) спеціальні та активні гроші;
- б) нейтральні та спеціальні гроші;
- в) пасивні та нейтральні гроші.
- г) активні та пасивні гроші.

5. Форму організації грошового обігу, яка історично склалася в певній країні й законодавчо закріплена державою, називають:

- а) грошовим обігом;
- б) грошовою системою;
- в) грошовою масою;
- г) законом грошей.

6. Знаки вартості, які функціонують на основі кредитної угоди й враховують відносини між кредитором і боржником, називають:

- а) електронними грошима;
- б) споживчою вартістю грошей;
- в) кредитними грошами;
- г) грошовою масою.

7. Ціна грошової одиниці однієї країни, виражена у грошових одиницях іншої країни, називається:

- а) конвертованістю грошей;
- б) валютним курсом;
- в) споживчою вартістю грошей;
- г) номінальною вартістю грошей.

8. Здатність валюти однієї країни вільно обмінюватись на грошові одиниці інших країн називають:

- а) котируванням валют;
- б) конвертованістю грошей;
- в) грошовим обігом;
- г) реальною вартістю грошей.

9. Споживча вартість як економічна категорія – це:

- а) здатність товару задовольняти потреби людей;
- б) вартість спожитої продукції;
- в) ціна, яку споживачі можуть заплатити за товар;
- г) здатність товару бути спожитим споживачами.

10. Коли гроші виконують функцію засобу обігу – це:

- а) засіб міжнародної торгівлі;
- б) посередник в обміні товарів, засіб їх обігу;
- в) індикатор співвідношення попиту і пропозиції;
- г) загальний еквівалент вартості товарів.

11. Процес повернення до попередньої купівельної сили грошових знаків має назву:

- а) девальвація;
- б) дефляція;
- в) ревалоризація;
- г) ревальвація.

12. Вартість товару — це:

- а) здатність товару обмінюватися на інші товари у певних кількісних співвідношеннях, набувати грошової форми (ціни);
- б) здатність продукту праці мати споживчу вартість і вартість;
- в) здатність продукту праці задовольняти певні виробничі чи особисті потреби;
- г) здатність задовольняти певну людську потребу, бути корисним людині.

13. Споживча вартість товару — це:

- а) здатність товару обмінюватися на інші товари у певних кількісних співвідношеннях, набувати грошової форми (ціни);
- б) здатність продукту праці мати споживчу вартість і вартість;
- в) здатність продукту праці задовольняти певні виробничі чи особисті потреби;
- г) здатність задовольняти певну людську потребу, бути корисним людині.

14. Товар — це:

- а) вироблений предмет;
- б) корисний предмет;
- в) предмет обміну або купівлі-продажу;
- г) вірна відповідь відсутня.

15. Товар має дві економічні властивості:

- а) споживну вартість або корисність;
- б) вартість або цінність;
- в) споживну вартість та вартість;
- г) вірна відповідь відсутня.

16. Теорія трудової вартості стверджує, що вартість товару як основа ціни створюється виключно у:

- а) виробництві;
- б) споживанні;
- в) обміні;
- г) вірна відповідь відсутня.

17. Гроші — це:

- а) банкноти, колекційні монети;
- б) товар особливого роду, що став загальновизнаним засобом обміну всіх товарів і послуг;
- в) предмет, який не здатний мати споживчу користь;
- г) вірна відповідь відсутня.

18. Корисність — це:

- а) спроможність блага задовольняти потреби;
- б) задоволення, яке споживач отримує від споживання блага від будь-якої діяльності;
- в) задоволення, яке отримує людина від споживання ще однієї, додаткової одиниці (частини) даного блага;
- г) вірні відповіді а і б.

19. Гранична корисність — це:

- а) спроможність блага задовольняти потреби;
- б) задоволення, яке споживач отримує від споживання блага від будь-якої діяльності;
- в) задоволення, яке отримує людина від споживання ще однієї, додаткової одиниці (частини) даного блага;
- г) вірні відповіді а і б.

20. Закон спадної граничної корисності говорить про те, що:

- а) гранична корисність наступних одиниць блага спадає;
- б) гранична корисність наступних одиниць блага незмінна;
- в) гранична корисність наступних одиниць блага зростає;
- г) вірна відповідь відсутня.

Тема 3. Підприємство та підприємництво в ринковій економіці.

Тестові завдання з теми 3.

1. Підприємство – це:

- а) фізична особа, яка відповідає певним ознакам, які встановлені діючим законодавством країни, на території якої вона працює;
- б) самостійний суб'єкт господарювання, зареєстрований компетентним органом державної влади або органом місцевого самоврядування для задоволення суспільних та особистих потреб;
- в) тип господарської поведінки, що ґрунтується на самостійності та незалежності суб'єктів господарювання;
- г) всі відповіді вірні.

2. Підприємництвом називають:

- а) тип господарської поведінки, що ґрунтується на самостійності та незалежності суб'єктів;
- б) метод економічного мислення та господарське мистецтво;
- в) економічну категорію, що виражає відносини між суб'єктами господарської діяльності;
- г) всі відповіді вірні.

3. Підприємницька діяльність здійснюється через певні організації структури, які називають:

- а) корпораціями;
- б) підприємствами;
- в) трестами;
- г) вірна відповідь відсутня.

4. До суб'єктів підприємницької діяльності відносять:

- а) приватних осіб;
- б) групи юридичних і фізичних осіб;
- в) державу;
- г) всі відповіді вірні.

5. Форму організації підприємництва, що ґрунтується на спільному (пайовому) формуванні громадянами чи юридичними особами статутного капіталу, на розділі прав і відповідальності залежно від частини у статутному фонді та місця у структурі управління, називають:

- а) корпорацією;
- б) товариством (партнерством);
- в) трестом;
- г) вірна відповідь відсутня.

6. Організацію, статутний капітал якої сформовано за рахунок пайових внесків акціонерів шляхом придбання ними акцій даної організації, називають:

- а) акціонерним товариством;
- б) синдикатом;
- в) трестом;
- г) вірна відповідь відсутня.

7. Підприємство є юридичною особою, яке має:

- а) рахунки в банківських установах;
- б) відокремлене майно;

в) самотійний баланс;

г) всі відповіді вірні.

8. До видів діяльності підприємств відносять:

а) виробничу діяльність;

б) комерційну діяльність;

в) інноваційну діяльність;

г) всі відповіді вірні.

9. До якого виду діяльності відносять науково-технічні розробки, технологічну підготовку виробництва, впровадження наукових досягнень:

а) виробничої діяльності;

б) комерційної діяльності;

в) інноваційної діяльності;

г) всі відповіді вірні.

10. До якого виду діяльності відносять організацію та регулювання процесу виготовлення продукції:

а) виробничої діяльності;

б) комерційної діяльності;

в) інноваційної діяльності;

г) всі відповіді вірні.

11. Зовнішнє середовище підприємства – це:

а) сукупність господарських суб'єктів виробничої діяльності, на які повинне реагувати підприємство;

б) сукупність господарських суб'єктів, економічних, суспільних і природних умов, національних та міжнародних структур та інших умов та чинників;

в) сукупність великого числа факторів повністю підконтрольних власнику та керівникам, яке включає усі види ланок підприємства та взаємозв'язків між ними;

г) всі відповіді вірні.

12. Внутрішнє середовище підприємства – це:

а) сукупність господарських суб'єктів виробничої діяльності, на які повинне реагувати підприємство;

б) сукупність господарських суб'єктів, економічних, суспільних і природних умов, національних та міжнародних структур та інших умов та чинників;

в) сукупність великого числа факторів повністю підконтрольних власнику та керівникам, яке включає усі види ланок підприємства та взаємозв'язків між ними;

г) всі відповіді вірні.

13. Середовище прямого впливу на підприємство, до якого належать споживачі, постачальники, посередники, конкуренти, державні органи, фінансово-кредитні установи – це:

а) макросередовище;

б) господарське середовище;

в) мікросередовище;

г) вірна відповідь відсутня.

14. Середовище непрямого (опосередкованого) впливу на підприємство, до якого належать економічні, екологічні, природні, науково-технічні, демографічні, політичні фактори – це:

а) макросередовище;

б) господарське середовище;

в) мікросередовище;

г) вірна відповідь відсутня.

15. Головна характеристика підприємства – це:

а) можливість здійснювати будь-які види діяльності, що непередбачені статутом, за умови, що вони не заборонені законодавством та спрямовані на задоволення попиту споживача;

б) можливість здійснювати будь-які види діяльності, що передбачені статутом, за умови, що вони не заборонені законодавством та спрямовані на задоволення попиту споживача;

в) можливість здійснювати будь-які види діяльності, що передбачені статутом, за умови, що вони заборонені законодавством та спрямовані на задоволення попиту споживача;

г) вірна відповідь відсутня.

16. *Самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик, господарська діяльність задля досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку - це:*

а) комерціалізація;

б) підприємництво;

в) підприємство;

г) вірна відповідь відсутня.

17. *Підприємництво є проявом:*

а) науково-технічної творчості і новаторства;

б) економічної (комерційної) творчості і новаторства;

в) організаційної творчості і новаторства;

г) всі відповіді вірні.

18. *До якого виду підприємництва відносять особливий вид комерційної діяльності, який пов'язаний з купівлею-продажем національної й іноземної валют і цінних паперів:*

а) фінансового підприємництва;

б) комерційного підприємництва;

в) інноваційного підприємництва;

г) виробничого підприємництва.

19. *Підприємництво здійснюється на основі таких принципів:*

а) вільний вибір видів діяльності;

б) вільне наймання працівників;

в) вільне розпорядження прибутком, що залишається після внесення платежів, встановлених законодавством;

г) всі відповіді вірні.

20. *До якого виду підприємництва відносять матеріальну, інтелектуальну, творчу діяльність, яка пов'язана з виробництвом продукції, товарів, наданням відповідних послуг, створенням певних духовних цінностей:*

а) фінансового підприємництва;

б) комерційного підприємництва;

в) інноваційного підприємництва;

г) виробничого підприємництва.

Тема 4. Капітал, його кругообіг та обіг.

Тестові завдання з теми 4.

1. *Капітал, який діє в сфері обігу й обслуговує процес перетворення товарної вартості в грошову - це:*

а) торговельний капітал;

б) економічної капітал;

в) фінансовий капітал;

г) всі відповіді вірні.

2. *Торговельний капітал авансується особливою категорією підприємців - торговцями й постійно перебуває у сфері:*

а) фінансів;

б) виробництва;

в) обігу;

г) всі відповіді вірні.

3. *Сутність торговельного капіталу розкривається в його функціях:*

а) реалізація втіленої в товарі вартості;

- б) здійснення торговельних операцій;
- в) забезпечення руху сукупного суспільного капіталу;
- г) всі відповіді вірні.

4. *Основу й визначальну масу торговельного капіталу складає капітал:*

- а) обігу;
- б) грошовий;
- в) виробничий;
- г) фінансовий.

5. *Ресурси, які використовують у виробництві товарів або при наданні послуг – це:*

- а) фінанси;
- б) капітал;
- в) інвестиції;
- г) вірна відповідь відсутня.

6. *Класична економічна теорія трактує капітал як один з головних факторів:*

- а) фінансів;
- б) виробництва;
- в) інвестицій;
- г) вірна відповідь відсутня.

7. *Фізичний (реальний) капітал – це:*

- а) гроші;
- б) природні ресурси;
- в) засоби виробництва;
- г) фінанси.

8. *Моральне зношування основного капіталу – це:*

- а) старіння якісно-функціональних параметрів та втрата частини вартості засобів праці внаслідок НТП;
- б) руйнування елементів основного капіталу під впливом сил природи;
- в) втрата фізичних якостей засобів виробництва у процесі експлуатації;
- г) вихід з ладу деяких приладів унаслідок виробничої аварії.

9. *Ринок капіталу — це:*

- а) інвестиційний ринок, ринок кредитів, ринок цінних паперів;
- б) ринок праці;
- в) ринок товарів народного споживання;
- г) ринок послуг.

10. *Частка майна організації, яка використовується як засіб праці при відтворенні продукції, виконанні робіт або послуг – це:*

- а) інвестиційний капітал;
- б) грошовий капітал;
- в) основний капітал;
- г) фінансовий капітал.

11. *Основний капітал – це:*

- а) вартість будівель, споруд, машин;
- б) вартість предметів праці;
- в) витрати на наймання робітників;
- г) вірна відповідь відсутня.

12. *Амортизація – це:*

- а) процес перенесення вартості основних виробничих фондів на готовий продукт у міру їх фізичного зношування;
- б) процес морального зношування;
- в) процес матеріального зношування;
- г) процес перенесення вартості основних виробничих фондів на результат виробництва.

13. *Фізичне (матеріальне) зношування – це:*

- а) миттєва втрата основними виробничими фондами своєї вартості (і корисних властивостей);
- б) втрата вартості фондів;
- в) поступова втрата основними виробничими фондами своєї вартості (і корисних властивостей) у результаті їх участі у виробництві;
- г) вірна відповідь відсутня.

14. *Процес морального зношування основних фондів передбачає:*

- а) фізичне зношування механізмів та агрегатів;
- б) незмінність вартості основних фондів;
- в) втрату основними фондами частини своєї вартості в результаті науково-технічного прогресу;
- г) вірна відповідь відсутня.

15. *До пасивної частини основного капіталу належать:*

- а) виробничі приміщення;
- б) виробничі устаткування та обладнання;
- в) фінанси виробничі;
- г) всі відповіді вірні.

16. *До активної частини основного капіталу належать:*

- а) виробничі приміщення;
- б) виробничі устаткування та обладнання;
- в) фінанси виробничі;
- г) всі відповіді вірні.

17. *Залишкова вартість основних засобів - це:*

- а) вартість реалізації зношених та знятих з виробництва основних засобів;
- б) вартість необоротних активів після їхньої переоцінки;
- в) різниця між початковою вартістю та сумою зносу;
- г) всі відповіді вірні.

18. *Ліквідаційна вартість основних засобів - це:*

- а) вартість реалізації зношених та знятих з виробництва основних засобів;
- б) вартість необоротних активів після їхньої переоцінки;
- в) різниця між початковою вартістю та сумою зносу;
- г) всі відповіді вірні.

19. *Економічний процес поступового перенесення вартості основних засобів в міру їх зношування на виготовлену продукцію та використання цієї вартості для відтворення засобів праці - це:*

- а) кредитування;
- б) інвестування;
- в) фінансування;
- г) амортизація.

20. *Послідовність історичних форм капіталу:*

- а) купецький (торговельний), лихварський, фінансовий;
- б) лихварський, промисловий (продуктивний), фінансовий;
- в) купецький (торговельний), промисловий (продуктивний), фінансовий;
- г) купецький (торговельний), лихварський, промисловий (продуктивний), фінансовий.

Тема 5. Теоретичні основи ринкової економіки та її основні елементи. Предмет, метод та функції макроекономіки.

Тестові завдання з теми 5.

1. *Систему підприємств і організацій, які забезпечують рух товарів і послуг, грошей, цінних паперів, робочої сили, називають:*

- а) структурою ринку;
- б) інфраструктурою ринку;

в) пропозицією ринку;

г) всі відповіді вірні.

2. *Що таке ринок?*

а) організація, яка спеціалізується на продажі товарів;

б) система економічних відносин між покупцями і продавцями, яка включає механізм вільного ціноутворення;

в) рівновага попиту і пропозиції;

г) всі відповіді вірні.

3. *В чому проявляється значення ринку?*

а) в його універсальності;

б) в його здатності реалізувати товар;

в) в його принципах;

г) в його функціях.

4. *Платоспроможну потребу в економічній науці називають:*

а) попитом;

б) пропозицією;

в) ціною;

г) рівновагою.

5. *Ринок вирішує:*

а) як виробляти;

б) що виробляти;

в) для кого і скільки виробляти;

г) всі відповіді вірні.

6. *Ринок – це об'єктивна чи суб'єктивна категорія?*

а) мають місце об'єктивні і суб'єктивні ознаки;

б) об'єктивна;

в) суб'єктивна;

г) вірна відповідь відсутня.

7. *Організаційно-правову форму оптової торгівлі масовими товарами за стандартами та зразками називають:*

а) фондовою біржею;

б) валютною біржею;

в) товарною біржею;

г) вірна відповідь відсутня.

8. *Обсяг товарів та послуг, який виробники хочуть і можуть поставити на ринок за певною ціною, називають:*

а) попитом;

б) потребами;

в) пропозицією;

г) рівновагою.

9. *Організаційно-правову форму систематичних операцій з купівлі-продажу цінних паперів називають:*

а) фондовою біржею;

б) валютною біржею;

в) товарною біржею;

г) вірна відповідь відсутня.

10. *Організаційно-правову форму систематичної торгівлі валютою називають:*

а) фондовою біржею;

б) валютною біржею;

в) товарною біржею;

г) вірна відповідь відсутня.

11. Економічне суперництво між товаровиробниками за вигідні умови виробництва і збуту товару за привласнення найбільших прибутків називають:

- а) економічним змаганням;
- б) конкуренцією;
- в) монополією;
- г) всі відповіді вірні.

12. Практична функція макроекономіки полягає у забезпеченні суспільства знаннями, необхідними для:

- а) зростання обсягів виробництва;
- б) зменшення безробіття;
- в) збільшення економічних ресурсів;
- г) підвищення ефективності економіки.

13. Об'єктом макроекономіки є:

- а) виробничі відносини;
- б) продуктивні сили;
- в) економічна система;
- г) приватна економіка.

14. Предметом макроекономіки є:

- а) економічні закони і категорії;
- б) причинно-наслідковий механізм функціонування та розвитку національної економіки;
- в) економічна та соціальна політика держави;
- г) механізм розподілу національного доходу.

15. Макроекономічний аналіз здійснюється на двох рівнях:

- а) національне рахівництво;
- б) прогностичне моделювання;
- в) вірні відповіді а і б;
- г) вірна відповідь відсутня.

16. Пізнавальна (позитивна) функція макроекономіки спрямована на вивчення:

- а) фактичного стану економіки;
- б) шляхів подолання спаду виробництва;
- в) шляхів забезпечення економічного зростання;
- г) методів державного регулювання економіки.

17. Нормативна функція макроекономіки спрямована на обґрунтування:

- а) рекомендацій щодо підвищення ефективності її функціонування;
- б) причин спаду виробництва;
- в) наслідків економічної кризи;
- г) причин зростання інфляції.

18. Формалізований опис економічних процесів і явищ з метою виявлення основних взаємозв'язків між ними - це:

- а) макроекономічна рівновага;
- б) макроекономічні моделі;
- в) вірні відповіді а і б;
- г) вірна відповідь відсутня.

19. Збалансованість макрооб'єктів і пропорційність між виробництвом і споживанням, ресурсами та їх використанням, пропозицією та попитом, матеріально-речовими та фінансовими потоками - це:

- а) макроекономічні моделі;
- б) макроекономічна рівновага;
- в) вірні відповіді а і б;
- г) вірна відповідь відсутня.

20. Теоретична наука, що вивчає поведінку великих груп господарюючих суб'єктів і національної економіки в цілому з погляду ринкового механізму і державного регулювання - це:

- а) мікроекономіка;
- б) економічна теорія;
- в) економічна система;
- г) макроекономіка.

Тема 6. Система національних рахунків. Макроекономічні показники.

Тестові завдання з теми 6.

1. Система національного рахівництва – це:

- а) сукупність показників розвитку економіки;
- б) сукупність показників послідовного та взаємопов'язаного опису найважливіших процесів і явищ економіки;
- в) система мікроекономічних показників;
- г) сукупність показників гальмування розвитку економіки.

2. Стандарт СНР (Системи національного рахівництва) є:

- а) міжнародним;
- б) затверджується статистичною комісією ООН;
- в) вірні відповіді а і б;
- г) вірна відповідь відсутня.

3. До методологічних принципів СНР (Системи національного рахівництва) відноситься таке положення:

- а) продуктивною є будь-яка економічна діяльність, що приносить дохід суб'єктам цієї діяльності;
- б) в її основі закладено умову відмінності продукту і доходу;
- в) вартість продукту не співпадає з сумою затрат факторів виробництва;
- г) всі відповіді вірні.

4. ВВП (валовий внутрішній продукт) – це:

- а) макроекономічний показник, що показує вартість усіх товарів та послуг, реалізованих за рік у виробничих галузях економіки на території держави;
- б) макроекономічний показник, що показує ринкову вартість усіх кінцевих товарів та послуг, вироблених за рік у всіх галузях економіки на території держави;
- в) макроекономічний показник, що показує ринкову вартість кінцевих товарів та послуг, реалізованих за рік у виробничих галузях економіки на території держави;
- г) вірна відповідь відсутня.

5. ВВП є головним показником у:

- а) Програмі міжнародних зіставлень;
- б) Системі національних рахунків (СНР);
- в) вірні відповіді а і б;
- г) вірна відповідь відсутня.

6. Чистий національний дохід (ЧНД) визначається за формулою:

- а) ВНД – амортизація;
- б) ВНД + податки;
- в) ВНД + амортизація;
- г) ВНД – податки.

7. Національний дохід (НД) визначається за формулою:

- а) ЧНД – амортизація;
- б) ЧНД + непрямі податки;
- в) ЧНД + амортизація;
- г) ЧНД – непрямі податки.

8. Чистий внутрішній продукт (ЧВП) визначається за формулою:

- а) ВВП + амортизаційні відрахування;
- б) ВВП + непрямі податки;
- в) ВВП – амортизаційні відрахування;

г) ВВП – непрямі податки.

9. ВВП за паритетом купівельної спроможності є:

а) мірою випуску продукції у гривнях постійної купівельної спроможності, при цьому нівелюється вплив інфляційних процесів;

б) мірою випуску продукції на особу населення у гривнях, при цьому вплив інфляційних процесів не враховується;

в) мірою випуску продукції у доларах купівельної спроможності, при цьому вплив інфляційних процесів не враховується;

г) мірою випуску продукції на особу населення у доларах постійної купівельної спроможності, при цьому нівелюється вплив інфляційних процесів.

10. Чистий внутрішній продукт відрізняється від валового внутрішнього продукту на величину:

а) амортизаційних відрахувань;

б) чистих факторних доходів;

в) чистого експорту;

г) валових приватних внутрішніх інвестицій.

11. Національний дохід відрізняється від чистого національного доходу на величину:

а) амортизації;

б) чистих факторних доходів;

в) чистого експорту;

г) непрямих податків.

12. Номінальний ВВП визначається в:

а) цінах попереднього (базового) року;

б) поточних (фактичних) цінах даного року;

в) вірні відповіді а і б;

г) вірна відповідь відсутня.

13. Реальний ВВП (з поправкою на інфляцію) визначається в:

а) цінах попереднього року;

б) цінах будь-якого базового року;

в) вірні відповіді а і б;

г) вірна відповідь відсутня.

14. При виробничому методі обсяг ВВП розраховується за:

а) валовою доданою вартістю (тобто різницею між вартістю продукції та проміжним споживанням);

б) сумою витрат усіх чотирьох макроекономічних агентів (секторів);

в) вірні відповіді а і б;

г) вірна відповідь відсутня.

15. При підрахунку ВВП за витратами розрахунок проводять за:

а) валовою доданою вартістю (тобто різницею між вартістю продукції та проміжним споживанням);

б) сумою витрат усіх чотирьох макроекономічних агентів (секторів);

в) вірні відповіді а і б;

г) вірна відповідь відсутня.

16. Проміжне споживання містить витрати на товари та послуги, які використані:

а) домогосподарствами для особистих потреб;

б) інституційними одиницями для виробничих потреб;

в) інституційними одиницями для особистих потреб;

г) вірна відповідь відсутня.

17. Валовий регіональний внутрішній продукт на території України розраховується в межах:

а) адміністративних областей;

б) адміністративних районів;

- в) адміністративних територій;
- г) вірна відповідь відсутня.

18. Валовий регіональний внутрішній продукт на території США розраховується в межах:

- а) адміністративних областей;
- б) адміністративних районів;
- в) адміністративних територій;
- г) штатів.

19. Головним макроекономічним показником результатів поточної економічної діяльності є:

- а) Чистий внутрішній продукт (ЧВП);
- б) Валовий внутрішній продукт (ВВП);
- в) Національний дохід (НД);
- г) Валовий національний дохід (ВНД).

20. Сукупність матеріальних благ і духовних цінностей, нагромаджених суспільством за всю його історію, які мають ринкову цінність і можуть обмінюватися на гроші або інші блага - це:

- а) Чистий внутрішній продукт;
- б) Валовий внутрішній продукт;
- в) Національне багатство;
- г) Валовий національний дохід.

Тема 7. Ринкові відносини в авіатранспортному секторі.

Тестові завдання з теми 7.

1. Сукупність організацій, технологій і діяльностей, що пов'язані з пасажирським і вантажним авіаційним транспортом, які здійснюються на цивільних літаках характеризує:

- а) цивільну авіацію;
- б) авіацію;
- в) вірні відповіді а і б;
- г) вірна відповідь відсутня.

2. Особливості ринкових відносин в галузі цивільної авіації полягають у:

- а) висококонкурентному ринку;
- б) великих капіталовкладеннях;
- в) високій технологічності та інноваціях;
- г) всі відповіді вірні.

3. Сукупна пропозиція і платоспроможний попит на перевезення людей і речей повітряним транспортом - це:

- а) ринок транспортних перевезень;
- б) авіаперевезення;
- в) ринок авіаційних перевезень;
- г) всі відповіді вірні.

4. Спосіб транспортування вантажів, пошти і перевезення пасажирів за допомогою повітряних суден - це:

- а) ринок транспортних перевезень;
- б) авіаперевезення;
- в) ринок авіаційних перевезень;
- г) всі відповіді вірні.

5. Використання вільного транспорту, що прямує в потрібному напрямку характеризує:

- а) прості перевезення;
- б) генеральні перевезення;
- в) попутні перевезення;
- г) збірні перевезення.

6. *Транспортування генерального вантажу у пункт призначення, при якому замовником такої послуги є власник товарів характеризує:*

- а) прості перевезення;
- б) човникові перевезення;
- в) попутні перевезення;
- г) збірні перевезення.

7. *Найбільш поширений формат транспортування штучних вантажів, при якому товари різних відправників консоліднуються на складі і відправляються в міру накопичення їх оптимального обсягу характеризує:*

- а) прості перевезення;
- б) генеральні перевезення;
- в) попутні перевезення;
- г) збірні перевезення.

8. *Сукупна пропозиція і платоспроможний попит на перевезення повітряним транспортом в масштабі світового господарства характеризує:*

- а) місцевий ринок авіаційних перевезень;
- б) внутрішній ринок авіаційних перевезень;
- в) світовий ринок авіаційних перевезень;
- г) вірна відповідь відсутня.

9. *Вантажні перевезення, при яких споживачами транспортної продукції є підприємства, установи або фірми, а предметом перевезень є готові вироби або сировина характеризує:*

- а) ринок ділових перевезень;
- б) ринок туристичних перевезень;
- в) ринок товарних перевезень;
- г) вірна відповідь відсутня.

10. *Авіаційні перевезення зі службовими цілями, офіційних делегацій, працівників державних установ характеризує:*

- а) ринок ділових перевезень;
- б) ринок туристичних перевезень;
- в) ринок товарних перевезень;
- г) вірна відповідь відсутня.

11. *Авіаційні перевезення індивідуальних осіб і груп пасажирів, які подорожують з туристичними цілями характеризує:*

- а) ринок ділових перевезень;
- б) ринок туристичних перевезень;
- в) ринок товарних перевезень;
- г) вірна відповідь відсутня.

12. *Ринок, що тяжіє до нерегулярних повітряних перевезень на спеціально зафрахтованих для конкретного перевезення повітряних судах характеризує:*

- а) чартерні пасажирські і вантажні перевезення;
- б) авіафрахтові пасажирські і вантажні перевезення;
- в) вірні відповіді а і б;
- г) вірна відповідь відсутня.

13. *Систематичні та планові авіаперевезення, які виконуються за певним розкладом маршрутів та часу характеризують:*

- а) міжнародні авіаційні перевезення;
- б) регулярні авіаційні перевезення;
- в) чартерні авіаційні перевезення;
- г) вірна відповідь відсутня.

14. *Авіаперевезення, які не мають фіксованого розкладу і маршруту характеризують:*

- а) міжнародні авіаційні перевезення;

- б) регулярні авіаційні перевезення;
- в) чартерні авіаційні перевезення;
- г) вірна відповідь відсутня.

15. *Нерегулярні перевезення, які організовуються за ініціативою конкретних осіб, компаній або туристичних агентств характеризують:*

- а) міжнародні авіаційні перевезення;
- б) регулярні авіаційні перевезення;
- в) чартерні авіаційні перевезення;
- г) вірна відповідь відсутня.

16. *У яких авіаперевезеннях, зазвичай, найбільший акцент робиться на індивідуальні потреби та побажання клієнтів, вони виконуються за попереднім замовленням:*

- а) чартерні пасажирські і вантажні перевезення;
- б) авіафрахтові пасажирські і вантажні перевезення;
- в) вірні відповіді а і б;
- г) вірна відповідь відсутня.

17. *Транспортування вантажів за допомогою повітряних транспортних засобів, таких як великі вантажні літаки та вантажні вертольоти характеризують:*

- а) вантажні авіаційні перевезення;
- б) авіафрахтові авіаційні перевезення;
- в) чартерні авіаційні перевезення;
- г) вірна відповідь відсутня.

18. *У яких авіаперевезеннях може бути виражений сильний сезонний попит, пов'язаний з туризмом, спеціальними подіями чи бізнес-подорожами:*

- а) чартерні пасажирські і вантажні перевезення;
- б) авіафрахтові пасажирські і вантажні перевезення;
- в) вірні відповіді а і б;
- г) вірна відповідь відсутня.

19. *Економічні відносини у сфері вантажних авіаційних перевезень включають:*

- а) виробництво та розробку вантажних літаків;
- б) надання різноманітних логістичних послуг;
- в) авіакарго компанії, які спеціалізуються на перевезенні вантажів;
- г) всі відповіді вірні.

20. *Авіаційні вантажні перевезення у сучасних ринкових умовах характеризуються:*

- а) найзручнішим способом отримати товар з будь-якої точки світу;
- б) мінімальними термінами доставки товарів;
- в) сприянням розвитку торгівлі, логістики та інших галузей промисловості;
- г) всі відповіді вірні.

Тема 8. Держава та її економічні функції.

Тестові завдання з теми 8.

1. *Основні функції держави включають:*

- а) законодавчу, виконавчу, зовнішньоекономічну;
- б) законодавчу, виконавчу, економічну, соціальну;
- в) законодавчу, соціальну, зовнішньоекономічну;
- г) всі відповіді вірні.

2. *Проведення міжнародних відносин, укладання договорів, участь у міжнародних організаціях характеризують функцію держави:*

- а) зовнішньоекономічну;
- б) законодавчу;
- в) економічну;
- г) всі відповіді вірні.

3. *Управління господарством, регулювання економічних процесів характеризують функцію держави:*

- а) зовнішньоекономічну;
- б) законодавчу;
- в) економічну;
- г) всі відповіді вірні.

4. *Економічна роль держави у ринковій економіці характеризується:*

- а) захист власності та прав власності;
- б) регулювання діяльності монополій;
- в) встановлення правової бази для функціонування ринкового господарства;
- г) всі відповіді вірні.

5. *Економічна політика – це:*

- а) система заходів, методів, інструментів і форм державного впливу на соціально-економічні процеси;
- б) система інструментів і форм впливу на соціально-економічні процеси;
- в) система заходів, методів, інструментів і форм впливу на економічні процеси;
- г) вірна відповідь відсутня.

6. *«Споживчий кошик» – це:*

- а) мінімум калорій, які повинен одержувати організм людини за певний період часу;
- б) науково обґрунтована норма споживання товарів для певних груп населення;
- в) вартість певного набору товарів і послуг;
- г) вартість набору товарів і послуг, що є життєво необхідними.

7. *Комплекс форм і засобів централізованого впливу на розвиток економічних об'єктів і процесів з метою стабілізації та пристосування існуючої економічної системи до умов, що змінюються – це:*

- а) макроекономічне регулювання;
- б) державне регулювання;
- в) антимонопольне регулювання;
- г) вірна відповідь відсутня.

8. *Комплекс форм і засобів спрямованих на забезпечення вільного ринку, добросовісної конкуренції, які встановлюють контроль за різного роду угодами – це:*

- а) макроекономічне регулювання;
- б) державне регулювання;
- в) антимонопольне регулювання;
- г) вірна відповідь відсутня.

9. *Які типи економічного зростання Вам відомі?*

- а) екстенсивний, інтенсивний, змішаний;
- б) простий, звужений, розширений;
- в) кількісний, якісний і змішаний;
- г) динамічний, статичний і змішаний.

10. *Економічні функції сучасної держави включають:*

- а) політику захисту навколишнього середовища;
- б) регіональну економічну політику інтенсивного спрямування державних інвестицій;
- в) захист населення від негативних наслідків підприємництва;
- г) всі відповіді вірні.

11. *У функції держави в ринковій економіці не входить:*

- а) регулювання цін на продукцію приватного сектора;
- б) антициклічне регулювання економіки;
- в) підтримка конкурентного середовища;
- г) всі відповіді вірні.

12. *Суб'єктами державного регулювання є:*

- а) держава та її інституційні органи;

- б) фізичні та юридичні особи;
- в) громадські й політичні об'єднання;
- г) всі відповіді вірні.

13. Державне регулювання економіки здійснюється у відповідних формах:

- а) бюджетно-податкове регулювання;
- б) кредитно-грошове регулювання;
- в) адміністративно-економічне регулювання;
- г) всі відповіді вірні.

14. Основними об'єктами державного регулювання є :

- а) національний дохід;
- б) економічний цикл;
- в) сукупний попит і сукупна пропозиція;
- г) всі відповіді вірні.

15. Методи, за допомогою яких держава безпосередньо втручається в економічні процеси (держконтракт, держзамовлення, субсидії, субвенції, дотації, прямі витрати уряду, встановлення фіксованих цін, валютних курсів, ліцензування, встановлення державних стандартів і нормативів тощо) – це:

- а) макроекономічні методи державного регулювання економіки;
- б) прямі методи державного регулювання економіки;
- в) непрямі методи державного регулювання економіки;
- г) вірна відповідь відсутня.

16. Сукупність опосередкованих засобів державного впливу на діяльність суб'єктів економіки (система правових та економічних методів) – це:

- а) макроекономічні методи державного регулювання економіки;
- б) прямі методи державного регулювання економіки;
- в) непрямі методи державного регулювання економіки;
- г) вірна відповідь відсутня.

17. Загальновизнаними цілями державної економічної політики вважаються:

- а) забезпечення зростання соціально-економічної ефективності;
- б) забезпечення загальноекономічного рівноваги;
- в) раціональне і економічно вигідне використання ресурсного потенціалу країни;
- г) всі відповіді вірні.

18. Яку назву має політика, яка спрямована на підтримку певних стабільних темпів економічного зростання, на недопущення падіння, виникнення криз:

- а) антициклічна;
- б) структурна;
- в) монетарна;
- г) всі відповіді вірні.

19. Яку назву має політика, яка спрямована на вдосконалення правового регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання:

- а) антициклічна;
- б) структурна;
- в) монетарна;
- г) вірна відповідь відсутня.

20. Яку назву має політика, яка передбачає забезпечення економіки країни необхідною кількістю грошей, регулювання грошового та кредитного ринків:

- а) антициклічна;
- б) структурна;
- в) монетарна;
- г) вірна відповідь відсутня.

Тема 9. Економічні аспекти глобальних проблем.

Тестові завдання з теми 9.

1. *Всезагальні проблеми, що відзначаються загальнопланетарним за своїми масштабами і значенням характером, пов'язані з життєвими інтересами народів усіх країн, становлять загрозу життю для всього людства і можуть бути вирішені спільними діями всіх країн світу – це:*

- а) міжнародні;
- б) світові;
- в) глобальні;
- г) вірна відповідь відсутня.

2. *Сукупність національних господарств, які беруть участь у міжнародному поділі праці і пов'язані між собою системою міжнародних економічних відносин, називають:*

- а) глобальною економікою;
- б) світовим господарством;
- в) світовою економікою;
- г) вірна відповідь відсутня.

3. *Зростаюча взаємозалежність країн і народів – найважливіша риса:*

- а) інтернаціоналізації капіталу;
- б) кооперації;
- в) глобалізації;
- г) інтернаціоналізації виробництва.

4. *Процес формування взаємопов'язаних і взаємозалежних національних економік у масштабі планети на основі створення світового ринку є:*

- а) інтернаціоналізацією капіталу;
- б) кооперацією капіталу;
- в) глобальною економікою;
- г) вірна відповідь відсутня.

5. *Міцний взаємозв'язок, взаємне переплетення національних економік і формування спільного економічного простору характеризує:*

- а) інтеграцію;
- б) імпорт;
- в) індукцію;
- г) вірна відповідь відсутня.

6. *Характерною рисою глобалізації є:*

- а) домінування національних інтересів над міжнародними;
- б) домінування міжнародних інтересів над національними;
- в) домінування приватних інтересів над міжнародними;
- г) домінування приватних інтересів над національними.

7. *Термін «глобалізація» ввів у наукове використання:*

- а) Абрагам Маслоу
- б) Теодор Левітт
- в) Адам Сміт
- г) Франклін Рузвельт

8. *Що вивчає глобальна економіка?*

- а) сукупні показники діяльності суспільної групи;
- б) міждержавні господарські стосунки;
- в) сукупні показники діяльності окремих осіб;
- г) поведінку окремих економічних одиниць.

9. *Який прогноз на майбутнє віщував економіст Томас Мальтус?*

- а) опустошення Землі;
- б) переселення із Землі;
- в) перенаселення Землі;

г) вірна відповідь відсутня.

10. Які шляхи доцільно використати Україні для інтеграції у світову економіку:

а) розвиток науково-технічного співробітництва;

б) участь України у міжнародних фінансово-кредитних, науково-технічних, економічних організаціях;

в) розвиток прямого виробничого співробітництва між підприємствами України та інших країн;

г) всі відповіді вірні.

11. Глобальні економічні проблеми включають в себе:

а) міжнародні конфлікти, тероризм, міграційні кризи;

б) фінансову кризу, бідність, безробіття та нерівність в розподілі багатства;

в) розповсюдження зброї масового знищення та інші загрози безпеці;

г) всі відповіді вірні.

12. Проблема використання Світового океану включає в себе:

а) міжнародні конфлікти, тероризм, міграційні кризи;

б) фінансову кризу, бідність, безробіття та нерівність в розподілі багатства;

в) розповсюдження зброї масового знищення та інші загрози безпеці;

г) вірна відповідь відсутня.

13. Глобальні політичні проблеми:

а) міжнародні конфлікти, тероризм, міграційні кризи;

б) фінансову кризу, бідність, безробіття та нерівність в розподілі багатства;

в) освоєння космосу;

г) вірна відповідь відсутня.

14. Причини виникнення глобальних проблем:

а) надмірне споживання ресурсів;

б) забруднення навколишнього середовища;

в) соціальна та економічна нерівність між країнами;

г) всі відповіді вірні.

15. Чим характеризуються глобальні проблеми людства?

а) вони охоплюють комплекс проблем окремих регіонів світу;

б) вони стосуються проблем окремої країни;

в) глобальні проблеми характерні для всіх країн світу в системі світового господарства;

г) глобальні проблеми пов'язані з економікою країн, що розвиваються.

16. Шляхи розв'язання глобальних проблем першої групи (проблеми у сфері взаємодії природи і суспільства):

а) припинення вирубування лісів, особливо тропічних, забезпечення раціонального лісокористування;

б) ядерне роззброєння, суттєве зменшення військових витрат;

в) ліквідація зубожіння, голоду, хвороб, безробіття, неграмотності;

г) вірна відповідь відсутня.

17. Шляхи розв'язання глобальних проблем третьої групи (проблеми розвитку людини та забезпечення її майбутнього):

а) припинення вирубування лісів, особливо тропічних, забезпечення раціонального лісокористування;

б) ядерне роззброєння, суттєве зменшення військових витрат;

в) ліквідація зубожіння, голоду, хвороб, безробіття, неграмотності;

г) вірна відповідь відсутня.

18. Шляхи розв'язання глобальних проблем другої групи (проблеми у сфері суспільних взаємовідносин):

а) припинення вирубування лісів, особливо тропічних, забезпечення раціонального лісокористування;

б) формування екологічного світогляду;

- в) ліквідація зубожіння, голоду, хвороб, безробіття, неграмотності;
г) вірна відповідь відсутня.

19. *Шляхи вирішення паливно-енергетичної та сировинної глобальних проблем:*

- а) збільшення кількості збройних конфліктів і гонка озброєнь;
б) використання нетрадиційних джерел сировини й енергії;
в) ліквідація зубожіння, голоду, хвороб, безробіття, неграмотності;
г) вірна відповідь відсутня.

20. *Важливість міжнародного співробітництва у вирішенні глобальних проблем може бути виражена наступним чином:*

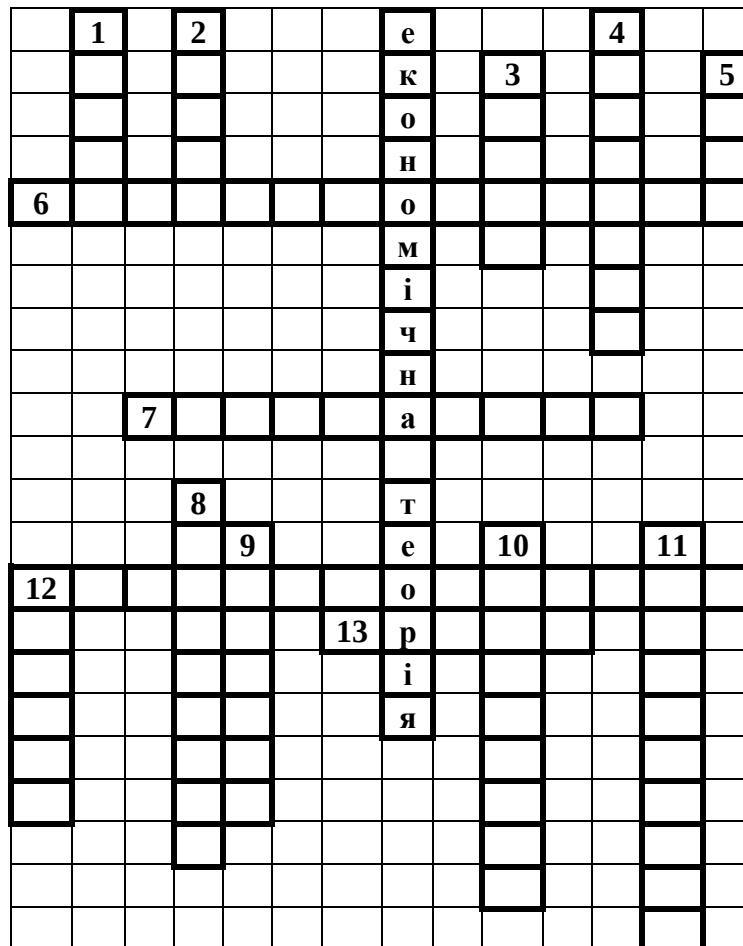
- а) впровадження спільних стратегій щодо зменшення викидів парникових газів;
б) відновлення природних екосистем;
в) створення умов для стійкого економічного зростання та зменшенню фінансових криз;
г) всі відповіді вірні.

4.3. Комплект типових задач/ситуаційних вправ з навчальної дисципліни

Задача № 1

I. Вихідні дані: Розв'язати навчально-тематичний кросворд.

II. Завдання до ситуації:

III. Інформаційне забезпечення задачі:

По вертикалі:

- Особливий товар, який виконує роль загального еквівалента, виступає посередником в обміні товарів і виражає економічні відносини між людьми з приводу виробництва та обміну товарів.
- Продукт праці, здатний задовольняти певні потреби і призначений для обміну через купівлю та продаж.

3. Форма (спосіб) організації та функціонування економічних зв'язків суб'єктів господарювання на принципах вільної купівлі-продажу.

4. Уречевлена в товарі суспільно-необхідна праця, що затрачена на виготовлення даного товару.

5. Фундаментальна економічна категорія, яка означає кількість грошей, за яку продавець згоден продати, а покупець готовий купити одиницю товару.

8. Функція підприємства, що полягає у забезпеченні процесу виробництва і підвищенні його ефективності (впровадження нових технологій, методів управління тощо).

9. Економічне благо, що немає товарної форми, її надають людям, котрим вона потрібна, у формі цілеспрямованої корисної дії чи обслуговування.

10. Функція підприємства, що передбачає турботу про колектив підприємства, маючи на меті підвищення продуктивності праці та ефективність його роботи.

11. Функція підприємства, що полягає у забезпеченні фінансової стійкості фірми на ринку, постійне вивчення ринку з метою стимулювання збуту і збільшення прибутків.

12. Вартість, яка характеризує здатність товару обмінюватися на інші у певних кількісних пропорціях, це форма вияву вартості.

По горизонталі:

6. Економіка, що вивчає поведінку економічних суб'єктів первинної ланки: підприємств, фірм, домогосподарств.

7. Праця, яка характеризує витрати у трудовому процесі фізичної, психічної, нервової енергії.

12. Економіка, що вивчає закономірності функціонування економіки в цілому, на рівні національної економіки.

13. Цілеспрямована діяльність людей зі створення матеріальних і духовних благ, необхідних для задоволення потреб кожного індивіда і суспільства в цілому.

Задача № 2

I. Вихідні дані: Розв'язати навчально-тематичний кросворд.

II. Завдання до ситуації:

[illegible]

III. Інформаційне забезпечення задачі:

По вертикалі:

1. Уречевлена в товарі суспільно-необхідна праця, що затрачена на виготовлення даного товару.
3. Виробництво, що ґрунтується на безпосередньому виробництві.
5. Виробництво, що ґрунтується на первинному виробництві та є похідним від нього.
7. Вартість, яка характеризує здатність товару обмінюватися на інші у певних кількісних пропорціях, це форма вияву вартості.
9. Економічне благо, що немає товарної форми, її надають людям, котрим вона потрібна, у формі цілеспрямованої корисної дії чи обслуговування.

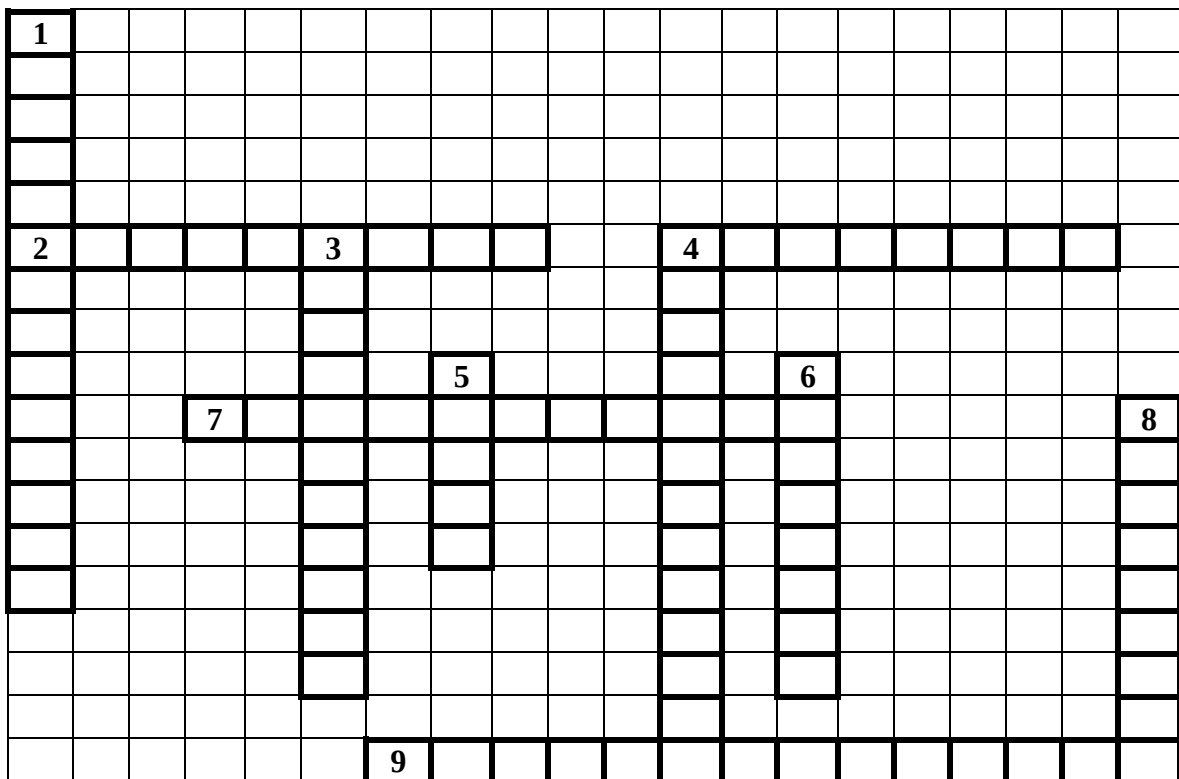
По горизонталі:

2. Продукт праці, здатний задовольняти певні потреби і призначений для обміну через купівлю та продаж.
4. Процес створення життєвих благ, необхідних для існування і розвитку людського суспільства.
6. Фактор суспільного виробництва, який характеризує людей здатних до праці, трудові колективи, що зайняті суспільною працею в галузях матеріального і нематеріального виробництва, робоча сила тощо.
8. Фактор суспільного виробництва, який характеризує речові елементи суспільного виробництва, за допомогою яких люди створюють матеріальні і духовні блага, це засоби і предмети праці.
10. Процес використання створених благ.

Задача № 3

I. Вихідні дані: Розв'язати навчально-тематичний кросворд.

II. Завдання до ситуації:

III. Інформаційне забезпечення задачі:

По вертикалі:

1. Економіка, яка вивчає закономірності функціонування економіки в цілому, на рівні національної економіки.

3. Виробництво, що створює матеріально-технічну базу для функціонування і відтворення як самого себе так і сфери нематеріального виробництва.

4. Виробництво, що задовольняє потреби людей в освіті, охороні здоров'я, культурному, естетичному і моральному вихованні, фізкультурі та спорті тощо.

5. Процес перерозподілу результатів виробництва, відбувається через податки, ціни та інші платежі, а також через держбюджет.

6. Процес встановлення частини кожного (трудового колективу чи окремих осіб) в одержанні результатів виробництва (доходи населення).

8. Функція економічної теорії, що реалізується через розробку практичних рекомендацій щодо застосування принципів і методів раціонального господарювання.

По горизонталі:

2. Слово грецького походження в буквальному перекладі означало мистецтво ведення домашнього господарства.

4. Метод, якої абстракції в економічній теорії має надзвичайно важливе значення. Його сутність полягає у звільненні уявлень про предмет дослідження від усього випадкового, тимчасового, одиничного та у виявленні у ньому суттєвого, постійного, типового.

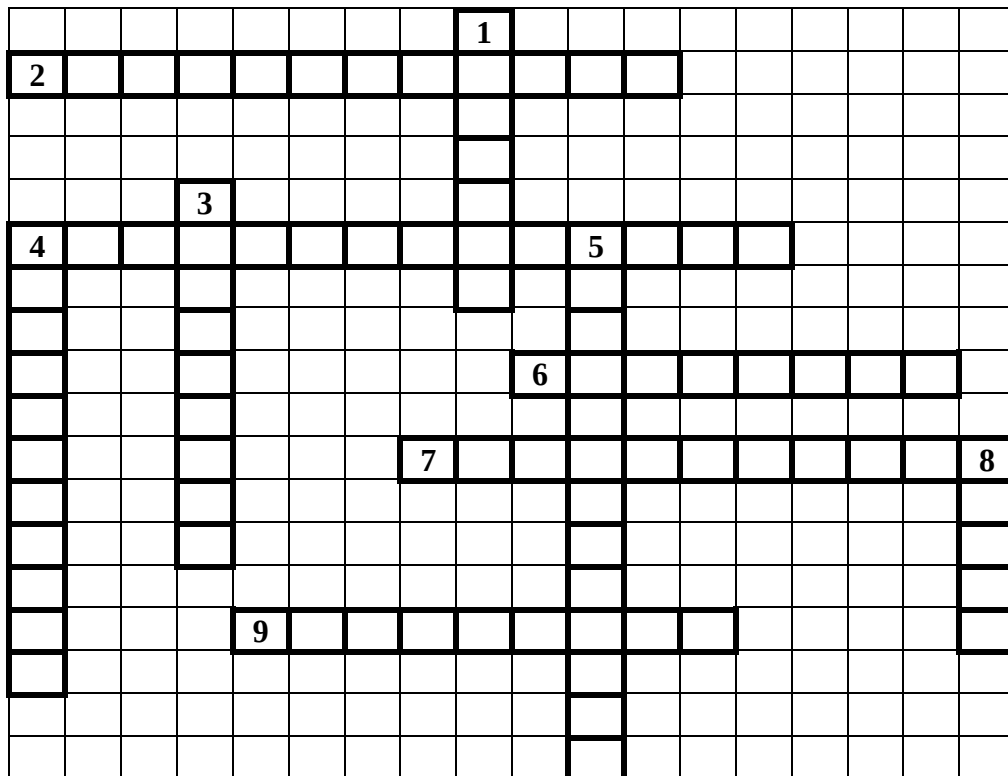
7. Процес створення життєвих благ, необхідних для існування і розвитку людського суспільства.

9. Економіка, що вивчає поведінку економічних суб'єктів первинної ланки: підприємств, фірм, домогосподарств.

Задача № 4

I. Вихідні дані: Розв'язати навчально-тематичний кросворд.

II. Завдання до ситуації:

III. Інформаційне забезпечення задачі:

По вертикалі:

1. Функція економічної теорії, що сприяє виробленню у людей економічної культури, логіки сучасного мислення, грамотної господарської поведінки в умовах ринкової економіки.

3. Функція економічної теорії, що реалізується через розробку практичних рекомендацій щодо застосування принципів і методів раціонального господарювання.

4. Виробництво, що створює матеріально-технічну базу для функціонування і відтворення як самого себе так і сфери нематеріального виробництва.

5. Функція економічної теорії, що розкриває основоположні наукові поняття, економічні категорії та закони, принципи господарювання, що реалізуються в усіх галузях і сферах людської діяльності.

8. Процес перерозподілу результатів виробництва, відбувається через податки, ціни та інші платежі, а також через держбюджет.

По горизонталі:

2. Функція економічної теорії, що виявляється у розробці наукових основ передбачення перспектив не тільки економічного, а й соціального розвитку підприємства, регіону, країни і світу в цілому.

4. Економіка, що вивчає поведінку економічних суб'єктів первинної ланки: підприємств, фірм, домогосподарств.

6. Процес встановлення частини кожного (трудового колективу чи окремих осіб) в одержанні результатів виробництва (доходи населення).

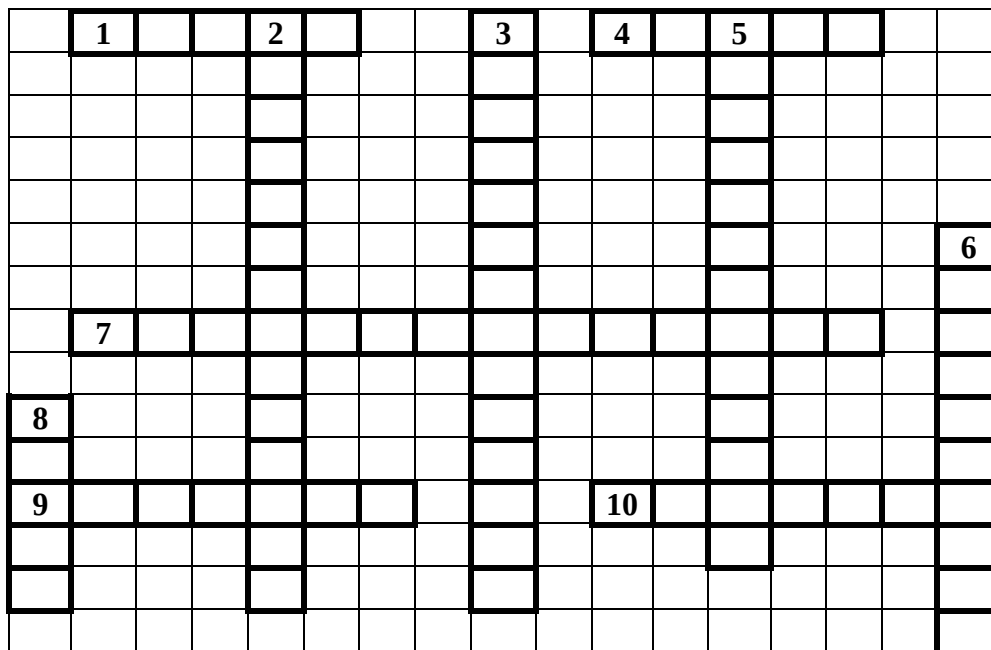
7. Процес створення життєвих благ, необхідних для існування і розвитку людського суспільства.

9. Слово грецького походження в буквальному перекладі означало мистецтво ведення домашнього господарства.

Задача № 5

I. Вихідні дані: Розв'язати навчально-тематичний кросворд.

II. Завдання до ситуації:

III. Інформаційне забезпечення задачі:

По вертикалі:

2. Всі необхідні фізичні та технологічні компоненти, що забезпечують ефективне функціонування ринку (транспортна мережа, інформаційні системи, фінансові установи тощо).

3. Економіка, що вивчає поведінку економічних суб'єктів первинної ланки: підприємств, фірм, домогосподарств.

5. Виробництво, що задовольняє потреби людей в освіті, охороні здоров'я, культурному, естетичному і моральному вихованні, фізкультурі та спорті тощо.

6. Бажання і здатність продавця (виробника) продати певну кількість того чи іншого товару в певний період часу.

8. Кількість товару, яку споживачі бажають і можуть придбати за різними цінами протягом певного періоду часу.

По горизонталі:

1. Процес праці, при якому різні види оброблення продуктів відокремлюються один від одного, створюючи все нові виробництва і галузі.

4. Форма (спосіб) організації та функціонування економічних зв'язків суб'єктів господарювання на принципах вільної купівлі-продажу.

7. Економіка, що вивчає закономірності функціонування економіки в цілому, на рівні національної економіки.

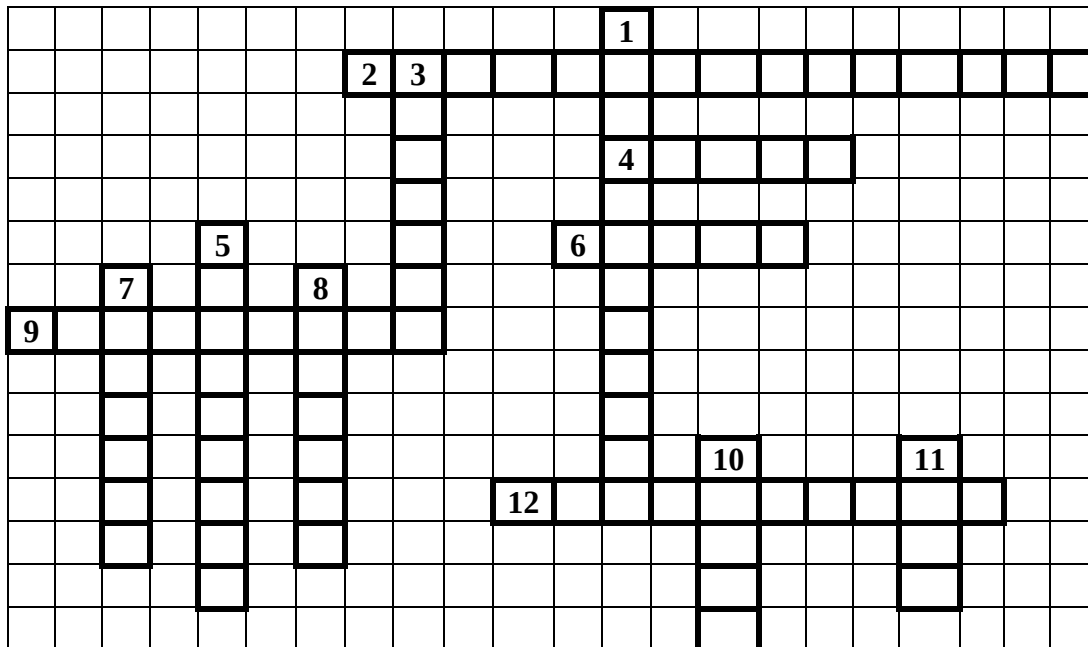
9. Економічне благо, що немає товарної форми, її надають людям, котрим вона потрібна, у формі цілеспрямованої корисної дії чи обслуговування.

10. Економічна категорія, що відображає економічні відносини в процесі створення і розподілу фондів грошових коштів.

Задача № 6

I. Вихідні дані: Розв'язати навчально-тематичний кросворд.

II. Завдання до ситуації:

III. Інформаційне забезпечення задачі:

По вертикалі:

1. Самостійний суб'єкт господарювання, створений відповідно до діючого законодавства для виробництва продукції та надання послуг з метою задоволення суспільних потреб та отримання прибутку.

3. Вищий орган влади в певній територіальній одиниці, який має монополію на вирішення правових, політичних, соціальних та економічних питань на цій території.

5. Всезагальні проблеми, що відзначаються загальнопланетарним за своїми масштабами і значенням характером, пов'язані з життєвими інтересами народів усіх країн.

7. Економічне благо, що немає товарної форми, її надають людям, котрим вона потрібна, у формі цілеспрямованої корисної дії чи обслуговування.

8. Економічна категорія, що відображає економічні відносини в процесі створення і розподілу фондів грошових коштів.

10. Продукт праці, здатний задовольняти певні потреби і призначений для обміну через купівлю та продаж.

11. Фундаментальна економічна категорія, яка означає кількість грошей, за яку продавець згоден продати, а покупець готовий купити одиницю товару.

По горизонталі:

2. Методи державного регулювання економіки, які включають інструменти прямого впливу держави на діяльність суб'єктів ринку.

4. Кількість товару, яку споживачі бажають і можуть придбати за різними цінами протягом певного періоду часу.

6. Форма (спосіб) організації та функціонування економічних зв'язків суб'єктів господарювання на принципах вільної купівлі-продажу.

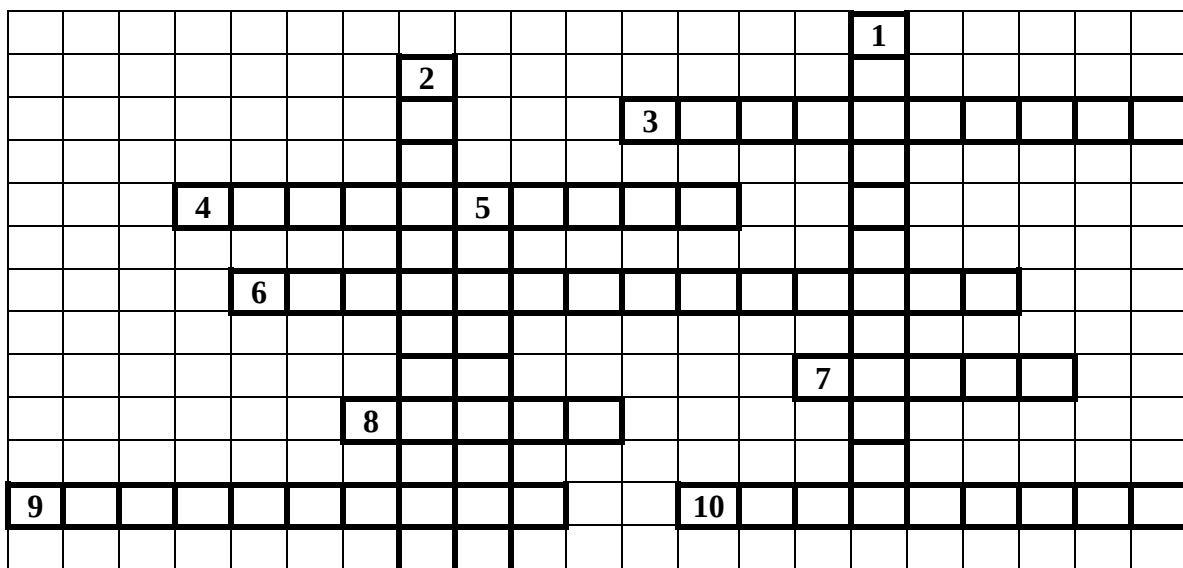
9. Слово грецького походження в буквальному перекладі означало мистецтво ведення домашнього господарства.

12. Бажання і здатність продавця (виробника) продати певну кількість того чи іншого товару в певний період часу.

Задача № 7

I. Вихідні дані: Розв'язати навчально-тематичний кросворд.

II. Завдання до ситуації:

III. Інформаційне забезпечення задачі:**По вертикалі:**

1. Конфлікти, що включають в себе війни, тероризм, розповсюдження зброї масового знищення та інші загрози безпеці.

2. Проблеми, що включають перенаселення, старіння населення та імміграційні проблеми.

5. Всезагальні проблеми, що відзначаються загальнопланетарним за своїми масштабами і значенням характером, пов'язані з життєвими інтересами народів усіх країн.

По горизонталі:

3. Проблеми, що включають в себе фінансову кризу, бідність, безробіття та нерівність в розподілі багатства.

4. Проблеми пов'язані з забрудненням навколишнього середовища, зміною клімату, виснаженням ресурсів та втратою біорізноманітності.

6. Економіка, що вивчає закономірності функціонування економіки в цілому, на рівні національної економіки.

7. Форма (спосіб) організації та функціонування економічних зв'язків суб'єктів господарювання на принципах вільної купівлі-продажу.

8. Відокремлений підрозділ юридичної особи, що розташований поза її місцезнаходженням та здійснює всі або частину її функцій.

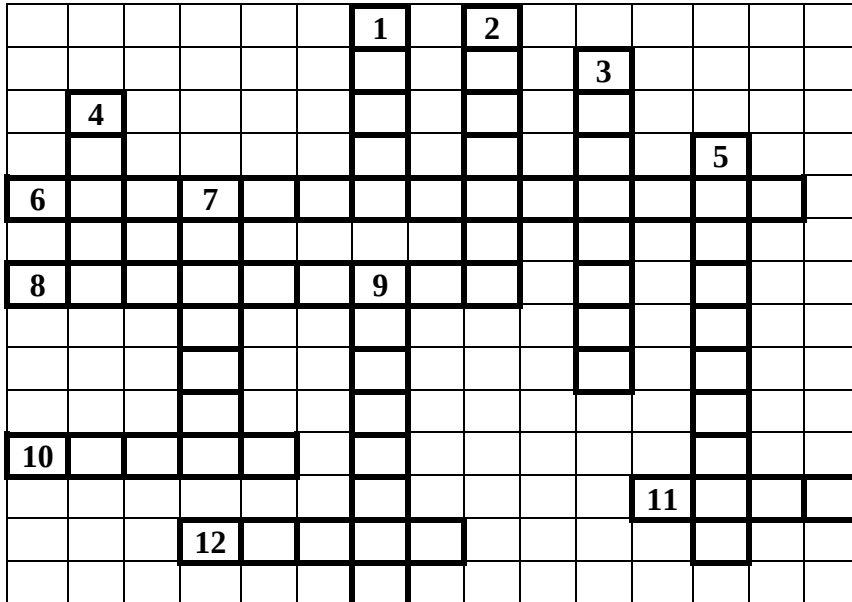
9. Процес використання створених благ.

10. Проблеми, що пов'язані зі здоров'ям, освітою, гендерною рівністю, правами людини та іншими аспектами соціального розвитку.

Задача № 8

I. Вихідні дані: Розв'язати навчально-тематичний кросворд.

II. Завдання до ситуації:

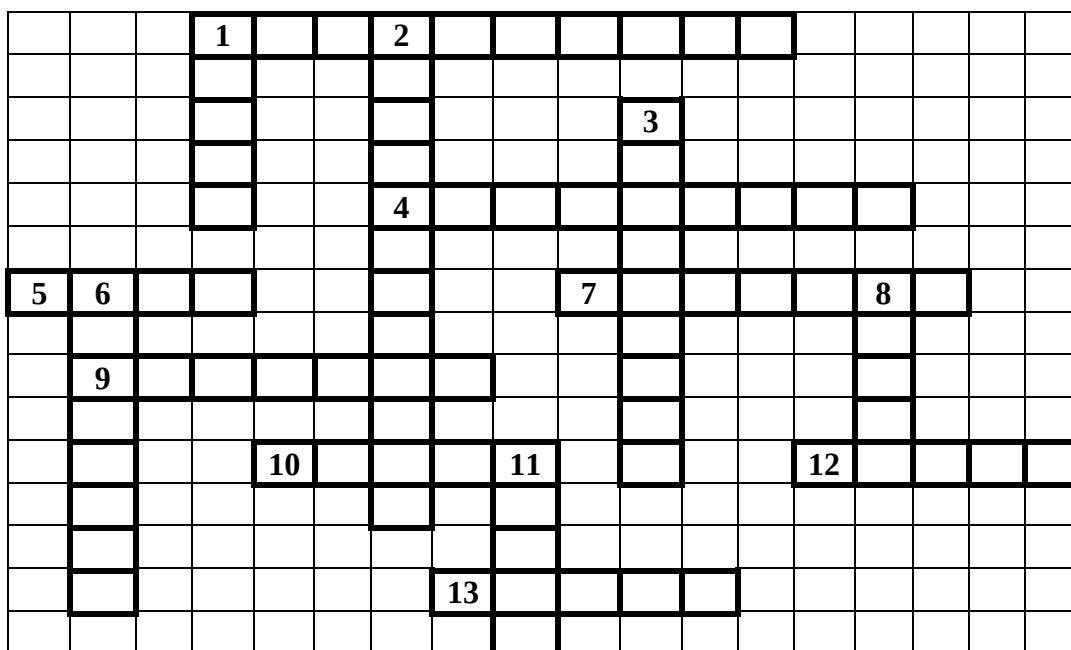
III. Інформаційне забезпечення задачі:

По вертикалі:

1. Кількість товару, яку споживачі бажають і можуть придбати за різними цінами протягом певного періоду часу.
2. Економічне благо, що немає товарної форми, її надають людям, котрим вона потрібна, у формі цілеспрямованої корисної дії чи обслуговування.
3. Уречевлена в товарі суспільно-необхідна праця, що затрачена на виготовлення даного товару.
4. Форма (спосіб) організації та функціонування економічних зв'язків суб'єктів господарювання на принципах вільної купівлі-продажу.
5. Бажання і здатність продавця (виробника) продати певну кількість того чи іншого товару в певний період часу.
7. Економіка, заснована на принципах вільного підприємництва та добровільного обміну, в якій роль основного регулятора економічних відносин відіграє ринок.
9. Тривале зростання загального рівня цін, що відображує зниження купівельної спроможності грошової одиниці.

По горизонталі:

6. Всі необхідні фізичні та технологічні компоненти, що забезпечують ефективне функціонування ринку (транспортна мережа, інформаційні системи, фінансові установи тощо).
8. Слово грецького походження в буквальному перекладі означало мистецтво ведення домашнього господарства.
10. Продукт праці, здатний задовольняти певні потреби і призначений для обміну через купівлю та продаж.
11. Фундаментальна економічна категорія, яка означає кількість грошей, за яку продавець згоден продати, а покупець готовий купити одиницю товару.
12. Процес праці, при якому різні види оброблення продуктів відокремлюються один від одного, створюючи все нові виробництва і галузі.

Задача № 9**I. Вихідні дані:** Розв'язати навчально-тематичний кросворд.**II. Завдання до ситуації:****III. Інформаційне забезпечення задачі:****По вертикалі:**

1. Кількість товару, яку споживачі бажають і можуть придбати за різними цінами протягом певного періоду часу.

2. Самостійний суб'єкт господарювання, створений відповідно до діючого законодавства для виробництва продукції та надання послуг з метою задоволення суспільних потреб та отримання прибутку.

3. Слово грецького походження в буквальному перекладі означало мистецтво ведення домашнього господарства.

6. Тривале зростання загального рівня цін, що відображує зниження купівельної спроможності грошової одиниці.

8. Особливий товар, який виконує роль загального еквівалента, виступає посередником в обміні товарів і виражає економічні відносини між людьми з приводу виробництва та обміну товарів.

11. Форма (спосіб) організації та функціонування економічних зв'язків суб'єктів господарювання на принципах вільної купівлі-продажу.

По горизонталі:

1. Бажання і здатність продавця (виробника) продати певну кількість того чи іншого товару в певний період часу.

4. Ситуація на ринку, за якої величина пропозиції рівна величині попиту.

5. Фундаментальна економічна категорія, яка означає кількість грошей, за яку продавець згоден продати, а покупець готовий купити одиницю товару.

7. Економічне благо, що немає товарної форми, її надають людям, котрим вона потрібна, у формі цілеспрямованої корисної дії чи обслуговування.

9. Економічна категорія, що відображає економічні відносини в процесі створення і розподілу фондів грошових коштів.

10. Продукт праці, здатний задовольняти певні потреби і призначений для обміну через купівлю та продаж.

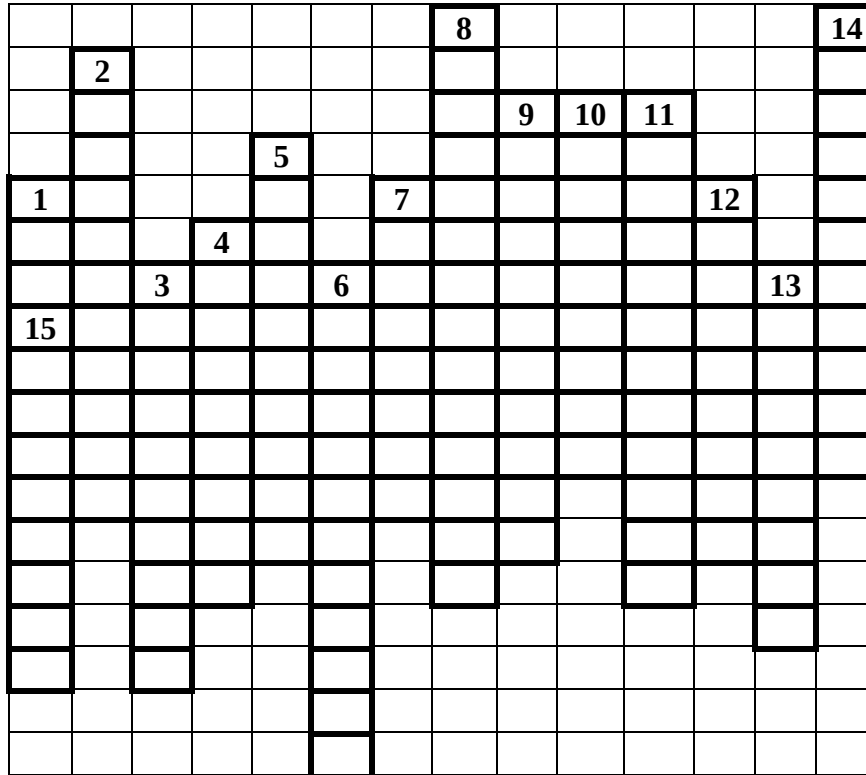
12. Відокремлений підрозділ юридичної особи, що розташований поза її місцезнаходженням та здійснює всі або частину її функцій.

13. Процес праці, при якому різні види оброблення продуктів відокремлюються один від одного, створюючи все нові виробництва і галузі.

Задача № 10

I. Вихідні дані: Розв'язати навчально-тематичний кросворд.

II. Завдання до ситуації:

III. Інформаційне забезпечення задачі:

По вертикалі:

1. Функція ринку, що спонукає виробників товарів і послуг до зниження витрат, підвищення якості та споживчих властивостей товарів.

2. Функція ринку, при якій доходи виробників і споживачів у ринковій економіці диференціюються через ціни, зумовлюючи соціальне розшарування суспільства за доходами.

3. Функція підприємства, що полягає у забезпеченні фінансової стійкості фірми на ринку, постійне вивчення ринку з метою стимулювання збуту і збільшення прибутків.

4. Функція підприємства, що полягає у забезпеченні процесу виробництва і підвищенні його ефективності (впровадження нових технологій, методів управління тощо).

5. Система, яку характеризують сукупність усіх видів економічної діяльності людей у процесі їх взаємодії, спрямованих на виробництво, розподіл, обмін і споживання товарів і послуг, а також на регулювання цієї діяльності у відповідності з метою суспільства.

6. Ринок, що характеризується втручанням держави в економічне життя суспільства з метою обмеження свавілля монополій та захисту конкурентного середовища.

7. Економіка країни, що пов'язана з іншими країнами інтенсивним рухом товарів і капіталів, тобто економіка, яка експортує та імпортує товари та послуги.

8. Економіка, що вивчає закономірності функціонування економіки в цілому, на рівні національної економіки.

9. Процес створення життєвих благ, необхідних для існування і розвитку людського суспільства.

10. Ринок, до якого належать: ринок готівки, ринок боргових зобов'язань (державних і приватних облігацій), спекулятивний ринок грошей та ринок цінних паперів.

11. Функція ринку, яка передбачає через ціни повідомляти виробників, торговців та споживачів про те, що вигідно виробляти й купувати.

12. Функція підприємства, що передбачає турботу про колектив підприємства, маючи на меті підвищення продуктивності праці та ефективність його роботи.

13. Слово грецького походження в буквальному перекладі означало мистецтво ведення домашнього господарства.

14. Функція ринку, що регулює всі економічні процеси – виробництво, обмін, розподіл та споживання.

По горизонталі:

15. Економіка, що вивчає поведінку економічних суб'єктів первинної ланки: підприємств, фірм, домогосподарств.

Задача № 11

I. Вихідні дані:

Конвертованість валюти — це здатність валюти вільно обмінюватися на інші валюти без обмежень або необхідності отримання спеціальних дозволів. Конвертованість може бути повною або частковою, і це важливий фактор в міжнародній торгівлі, фінансах та інвестиціях. Конвертованість валюти має великий вплив на економіку країни, залучення іноземних інвестицій та міжнародну торгівлю.

II. Завдання до ситуації:

Визначити: скільки гривень буде отримано при обміні 10 тис. євро.

III. Інформаційне забезпечення задачі:

Банк у м. Кропивницькому встановив наступне котирування євро: купівля - 46 грн. за 1 євро; продаж – 46,59 грн. за 1 євро.

Задача № 12

I. Вихідні дані:

Конвертованість валюти — це здатність валюти вільно обмінюватися на інші валюти без обмежень або необхідності отримання спеціальних дозволів. Конвертованість може бути повною або частковою, і це важливий фактор в міжнародній торгівлі, фінансах та інвестиціях. Конвертованість валюти має великий вплив на економіку країни, залучення іноземних інвестицій та міжнародну торгівлю.

II. Завдання до ситуації:

Визначити: скільки євро буде отримано при обміні 1 млн. грн.

III. Інформаційне забезпечення задачі:

Банк у м. Кропивницькому встановив наступне котирування євро: купівля - 46 грн. за 1 євро; продаж – 46,59 грн. за 1 євро.

Задача № 13

I. Вихідні дані:

Конвертованість валюти — це здатність валюти вільно обмінюватися на інші валюти без обмежень або необхідності отримання спеціальних дозволів. Конвертованість може бути повною або частковою, і це важливий фактор в міжнародній торгівлі, фінансах та інвестиціях. Конвертованість валюти має великий вплив на економіку країни, залучення іноземних інвестицій та міжнародну торгівлю.

II. Завдання до ситуації:

Визначити: скільки доларів США буде отримано при обміні 2 млн. грн.

III. Інформаційне забезпечення задачі:

Банк у м. Кропивницькому встановив наступне котирування євро: купівля – 41,2 грн. за 1 долар США; продаж – 41,67 грн. за 1 долар США.

Задача № 14**I. Вихідні дані:**

Конвертованість валюти — це здатність валюти вільно обмінюватися на інші валюти без обмежень або необхідності отримання спеціальних дозволів. Конвертованість може бути повною або частковою, і це важливий фактор в міжнародній торгівлі, фінансах та інвестиціях. Конвертованість валюти має великий вплив на економіку країни, залучення іноземних інвестицій та міжнародну торгівлю.

II. Завдання до ситуації:

Визначити: скільки гривень буде отримано при обміні 5 тис. доларів США.

III. Інформаційне забезпечення задачі:

Банк у м. Кропивницькому встановив наступне котирування євро: купівля – 41,2 грн. за 1 долар США; продаж – 41,67 грн. за 1 долар США.

Задача № 15**I. Вихідні дані:**

Конвертованість валюти — це здатність валюти вільно обмінюватися на інші валюти без обмежень або необхідності отримання спеціальних дозволів. Конвертованість може бути повною або частковою, і це важливий фактор в міжнародній торгівлі, фінансах та інвестиціях. Конвертованість валюти має великий вплив на економіку країни, залучення іноземних інвестицій та міжнародну торгівлю.

II. Завдання до ситуації:

Визначити: скільки польських злотих буде отримано при обміні 100 тис. грн.

III. Інформаційне забезпечення задачі:

Банк у м. Кропивницькому встановив наступне котирування євро: купівля – 10,7 грн. за 1 польський злотий; продаж – 10,9 грн. за 1 польський злотий.

Задача № 16**I. Вихідні дані:**

Валовий внутрішній продукт (ВВП) — це загальна ринкова вартість усіх кінцевих товарів і послуг, вироблених у країні за певний період часу (зазвичай за рік або квартал). Існують різні види ВВП: номінальний ВВП — вимірюється в поточних ринкових цінах без урахування інфляції; реальний ВВП — коригується на інфляцію, він показує реальний обсяг виробництва, виключаючи вплив зміни рівня цін.

II. Завдання до ситуації:

Визначити: реальний ВВП України.

III. Інформаційне забезпечення задачі:

Роки	2020	2021	2022	2023
Номінальний ВВП, млн. грн.	4194102	5459574	5191028	6537825
Індекс інфляції, %	105,0	110,0	126,6	105,1

Задача № 17**I. Вихідні дані:**

Конвертованість валюти — це здатність валюти вільно обмінюватися на інші валюти без обмежень або необхідності отримання спеціальних дозволів. Конвертованість може бути повною або частковою, і це важливий фактор в міжнародній торгівлі, фінансах та інвестиціях. Конвертованість валюти має великий вплив на економіку країни, залучення іноземних інвестицій та міжнародну торгівлю.

II. Завдання до ситуації:

Визначити: скільки гривень буде отримано при обміні 6 тис. польських злотих.

III. Інформаційне забезпечення задачі:

Банк у м. Кропивницькому встановив наступне котирування євро: купівля – 10,7 грн. за 1 польський злотий; продаж – 10,9 грн. за 1 польський злотий.

Задача № 18**I. Вихідні дані:**

Валовий внутрішній продукт (ВВП) — це загальна ринкова вартість усіх кінцевих товарів і послуг, вироблених у країні за певний період часу (зазвичай за рік або квартал). ВВП на душу населення — це середній показник ВВП на одного жителя країни.

II. Завдання до ситуації:

Визначити: ВВП на душу населення.

III. Інформаційне забезпечення задачі:

Роки	2019	2020	2021	2022
Номінальний ВВП, млн. дол. США	153781	155582	199770	161990
Населення, тис. осіб	42019	41760	41389	41149

Задача № 19**I. Вихідні дані:**

Валовий внутрішній продукт (ВВП) — це загальна ринкова вартість усіх кінцевих товарів і послуг, вироблених у країні за певний період часу (зазвичай за рік або квартал). Існують різні види ВВП: номінальний ВВП — вимірюється в поточних ринкових цінах без урахування інфляції; реальний ВВП — коригується на інфляцію, він показує реальний обсяг виробництва, виключаючи вплив зміни рівня цін.

II. Завдання до ситуації:

Визначити: реальний ВВП України.

III. Інформаційне забезпечення задачі:

Роки	2020	2021	2022	2023
Номінальний ВВП, млн. дол. США	155582	199770	161990	178760
Індекс інфляції, %	105,0	110,0	126,6	105,1

Задача № 20**I. Вихідні дані:**

Валовий внутрішній продукт (ВВП) — це загальна ринкова вартість усіх кінцевих товарів і послуг, вироблених у країні за певний період часу (зазвичай за рік або квартал). ВВП на душу населення — це середній показник ВВП на одного жителя країни.

II. Завдання до ситуації:

Визначити: ВВП на душу населення.

III. Інформаційне забезпечення задачі:

Роки	2019	2020	2021	2022
Номінальний ВВП, млн. грн.	3974564	4194102	5459574	5191028
Населення, тис. осіб	42019	41760	41389	41149

5. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Охарактеризуйте предмет економічної теорії.
2. Розкрийте основні функції економічної теорії.
3. Охарактеризуйте виникнення й основні етапи становлення й розвитку економічної науки.
4. Розкрийте потреби й економічні ресурси: їх сутність і класифікацію.
5. Охарактеризуйте основні проблеми економічної організації суспільства.
6. Охарактеризуйте економічну політику та економічні цілі.
7. Розкрийте економічні категорії та закони, їх класифікацію.
8. Назвіть та охарактеризуйте методи дослідження економічних процесів та явищ.
9. Що таке економічні закони? Як вони працюють в умовах ринку.
10. Назвіть основні економічні школи XVI – XIX ст. В чому ви бачите їх відмінність в поглядах на причини багатства?
11. Розкрийте сутність суспільного виробництва, охарактеризуйте його структуру.
12. Охарактеризуйте економічні обмеження.
13. Розкрийте межі виробничих можливостей.
14. Охарактеризуйте фактори виробництва, їх взаємодію та комбінацію.
15. Розкрийте сутність і структуру економічної системи.
16. Охарактеризуйте проблеми економічного вибору в різних економічних системах.
17. Охарактеризуйте ринок: сутність, роль, функції та структуру.
18. Охарактеризуйте суб'єкти ринкового господарства та їх типи.
19. Охарактеризуйте інфраструктуру ринку та розкрийте її характеристики.
20. Охарактеризуйте товарне виробництво, його види й етапи розвитку.
21. Охарактеризуйте основні фактори суспільного виробництва.
22. Розкрийте сутність економічної системи, назвіть її структурні елементи.
23. Охарактеризуйте основні типи економічних систем.
24. Чому саме економічні потреби та інтереси називають головною рушійною силою соціально-економічного розвитку країни?
25. Охарактеризуйте сутність власності та її економічну та юридичну сторони, значення в економічній системі.
26. Проаналізуйте еволюцію відносин власності у нашій країні і назвіть основні її причини.
27. Які ви знаєте загальні форми суспільного виробництва, розкрийте їх основні риси та відмінності.
28. Назвіть та охарактеризуйте основний елемент товарного виробництва.
29. Розкрийте зміст закону вартості та охарактеризуйте його роль в товарному виробництві.
30. Охарактеризуйте товар і його властивості.
31. Розкрийте альтернативні теорії, що визначають вартість (цінність) товару.
32. Висвітліть сутність грошей та їх функції.
33. Охарактеризуйте основні концепції виникнення грошей.
34. Розкрийте сутність грошової системи, назвіть її структурні елементи та основні типи.
35. Що таке грошовий обіг? Розкрийте його закони.
36. Розкрийте сутність інфляції, назвіть її причини.
37. Охарактеризуйте види інфляції та можливі соціально-економічні наслідки інфляції.
38. Розкрийте сутність понять «ринок» та «ринкова економіка».
39. Дайте визначення поняттю «ринкова інфраструктура» і розкрийте її значення в ринковій економіці.
40. Назвіть основні елементи інфраструктури товарного ринку та охарактеризуйте їх.
41. Розкрийте поняття підприємства і фірми.
42. Охарактеризуйте фонди підприємства, їх кругообіг і оборот.
43. Охарактеризуйте знос і амортизацію основних фондів.
44. Охарактеризуйте підприємництво: сутність, принципи, функції.
45. Що таке соціальний захист населення? Висвітліть його проблеми в нашій країні.

46. Охарактеризуйте сутність попиту і фактори, що його визначають.
47. Розкрийте закон попиту.
48. Охарактеризуйте криву попиту.
49. Розкрийте зв'язок між попитом і ціною.
50. Розкрийте сутність фінансів, їх структуру, назвіть їх основні функції та значення в економіці.
51. Як називають головний фінансовий план держави? Розкрийте його структуру та охарактеризуйте основні показники, що характеризують його стан.
52. Дайте визначення податків та податкової системи. Назвіть їх основні види та функції.
53. Розкрийте сутність кредиту, назвіть його основні джерела, форми та принципи кредитування.
54. Обґрунтуйте необхідність державного регулювання економіки в умовах ринку та назвіть його об'єкти.
55. Назвіть та охарактеризуйте форми і методи державного регулювання економіки.
56. Що таке світове господарство? Які етапи пройшло воно в своєму розвитку? Розкрийте його сучасну структуру.
57. Охарактеризуйте сутність економічного кругообігу у простій економічній системі.
58. Назвіть та охарактеризуйте основні проблеми інтеграції економіки України у світове господарство.
59. В чому ви бачите проблеми економічної безпеки України. Охарактеризуйте коротко їх.
60. Розкрийте сутність Системи національних рахунків (СНР) як нормативної бази макроекономічного рахівництва.
61. Розкрийте сутність макроекономічного рівня господарювання.
62. Охарактеризуйте методiku розрахунку основних макроекономічних показників.
63. Охарактеризуйте валовий національний продукт (ВНП).
64. Охарактеризуйте валовий внутрішній продукт (ВВП).
65. Охарактеризуйте чистий національний продукт (ЧНП).
66. Охарактеризуйте національний дохід (НД).
67. Охарактеризуйте методи обчислення ВНП.
68. Розкрийте необхідність впливу держави на ціноутворення в умовах ринкової економіки.
69. Назвіть та охарактеризуйте основні види доходів та їх джерела, вкажіть на відмінності між номінальними та реальними доходами.
70. Охарактеризуйте особливості авіатранспортної сфери виробництва транспортних послуг.
71. Охарактеризуйте зміст процесу відтворення, його основні види та типи.
72. Які ви знаєте макроекономічні показники суспільного відтворення? Висвітліть методи їх обчислення.
73. В яких роках в Україні була економічна криза? Які її основні причини та наслідки?
74. Розкрийте сутність підприємництва, охарактеризуйте його основні принципи та види.
75. Розкрийте сутність фондів підприємства, охарактеризуйте їх круговорот та оборот.
76. Охарактеризуйте ефективність державної економічної політики.
77. Проаналізуйте теоретичні концепції (моделі) економічного розвитку.
78. Розкрийте засоби, методи, знаряддя реалізації економічної політики.
79. Розкрийте як політична організація суспільства впливає на економічну політику держави.
80. Охарактеризуйте структурну та інвестиційну політику держави.
81. Охарактеризуйте основні принципи здійснення фіскальної, монетарної та цінової політики.
82. Охарактеризуйте особливості регулювання макроекономічної кон'юнктури.
83. Розкрийте особливості розвитку, структуру, сучасні тенденції світового господарства.
84. Охарактеризуйте елементи світової системи господарства.
85. Розкрийте галузеву, функціональну і територіальну структури світової економіки.
86. Розкрийте як пропорційність розвитку компонентів територіальних соціально-економічних систем впливають на розвиток і розміщення світової економіки.
87. Охарактеризуйте поняття «відкрита економіка», її суть, тенденції, чинники і переваги.

88. Охарактеризуйте сфери діяльності у світовій економічній статистиці.
89. Розкрийте форми і методи державного регулювання економіки.
90. Розкрийте перспективи включення економіки України в систему світового господарства.
91. Розкрийте перспективи включення економіки України в систему світового господарства.
92. Охарактеризуйте в чому полягає роль держави як суб'єкту ринкового господарства.
93. Охарактеризуйте соціально-економічну характеристику елементів ринку та умови їх формування в Україні.
94. Охарактеризуйте характерні ознаки сучасного ринку.
95. Охарактеризуйте етапи становлення ринкових відносин.
96. Охарактеризуйте формування Державного бюджету України.
97. Розкрийте промисловий, торговельний, банківський капітал.
98. Розкрийте основні принципи підприємницької діяльності.
99. Охарактеризуйте історичний досвід України у створенні національної грошової одиниці.
100. Охарактеризуйте соціально-економічну характеристику елементів ринку та умови їх формування в Україні.

6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

Законодавчі та нормативні документи

1. Конституція України. Редакція від 01.01.2020 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 12.11.2024) (українською мовою).
2. Митний кодекс України. Редакція від 01.10.2023 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (дата звернення 12.11.2024) (українською мовою).
3. Податковий кодекс України. Редакція від 03.09.2023 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення 12.11.2024) (українською мовою).
4. Господарський кодекс України. Редакція від 08.10.2023 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення 12.11.2024) (українською мовою).
5. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України. Редакція від 04.03.2023 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text> (дата звернення 12.11.2024) (українською мовою).
6. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України. Редакція від 14.10.2023 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text> (дата звернення 12.11.2024) (українською мовою).
7. Про господарські товариства: Закон України. Редакція від 31.03.2023 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text> (дата звернення 12.11.2024) (українською мовою).
8. Про захист прав споживачів: Закон України. (1991). Редакція від 19.11.2022 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text> (дата звернення 12.11.2024) (українською мовою).
9. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України (2015). Редакція від 14.10.2023 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text> (дата звернення 12.11.2024) (українською мовою).

Основна література

1. Баб'як М.М. Економічна теорія: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 208 с.

2. Білецька Л.В., Білецький О.В., Савич В.І. Економічна теорія: політекономія, мікроекономіка, макроекономіка. Підручник. 2-ге вид. перероб. та доп. К.: Центр учбової літератури, 2019. 688 с.
3. Ватаманюк Г.В., Панчишин С.М. та ін. Основи економічної теорії: макро та мікроекономіка: навч. посіб. К.: Вид. дім "Альтернативи", 2019. 320 с.
4. Вступ до економічної теорії: навч. посіб. за ред. З. Ватаманюка. Львів: Інтелект-Захід, 2021. 191 с.
5. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2020. 232 с.
6. Гальчинський А.С., Єщенко П.С. Економічна теорія: підручник. К.: Вища шк., 2016. 503 с.
7. Гальчинський А., Єщенко П., Палкін Ю. Основи економічної теорії: підручник. К.: Вища шк., 2019. 250 с.
8. Гальчинський А.С. Основи економічної теорії : підручник. Київ: Вища школа, 2021. 471 с.
9. Дзюбик С. Основи економічної теорії. Київ: Основи, 2021. 333 с.
10. Довбенко М.В. Основи економічної теорії: навч. посіб. К.: Вид. центр "Академія", 2021. 432 с.
11. Дорогунцов С.І., Гош О.П. Політична економія: науковий курс. К.: Оріяни, 2020. 410 с.
12. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2020. 232 с.
13. Економічна теорія: підручник за заг. ред. Шевченко Л.С. Харків: Право, 2016. 448 с.
14. Економічна теорія: Навч. посіб. за ред. Архієреєва С.І. Харків: НТУ "ХП", 2020. 230 с.
15. Забарна Е.М., Козакова О.М., Задорожнюк Н.О. та ін. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність: підручник. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 412 с. URL: http://dspace.opu.ua/jspui/bitstream/123456789/11873/2/Книга_Підручник_Економічна_теорія_2020.pdf (дата звернення 14.11.2024) (українською мовою).
16. Кокарев І.В. Основи економічної теорії: курс лекцій. Дніпро: ДДУВС, 2017. 220 с.
17. Кокарев І. В. Основи економічної теорії: навч. посіб. Дніпро: ДДУВС, 2020. 100 с.
18. Колосінська М.І., Белей С.І., Бойда С.В. Економічна теорія: навч. посіб. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2020. 152 с.
19. Колосінська М.І., Белей С.І., Бойда С.В. Економічна теорія: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. унів-т., 2021. 200 с.
20. Лагутін В.Д., Уманців Ю.М., Щербакова Т.А. Економічна теорія: підручник за заг. ред. В.Д. Лагутіна. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 608 с.
21. Лисенко С.М., Ляшок Я.О. Основи економічної теорії. Практикум. Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 268 с.
22. Марченко О.С. Економічна безпека підприємства: навч. посіб. М-во освіти та науки України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. екон. теорії. Харків : Право, 2022. 246 с.
23. Мочерний С.В., Устенко О.А. Основи економічної теорії: навч. посіб. 4-те вид., стер. К.: Академія, 2016. 502 с.
24. Основи економічної теорії: підручник за ред. А.А. Чухна. К.: Вища школа, 2015. 606 с.
25. Основи економічної теорії: політ економічний аспект: підручник за ред. Г.Н. Климка. К.: Знання Прес, 2019. 430 с.
26. Пилипенко Г.М., Пилипенко Ю.І. Економічна теорія: навч. посіб. Дніпро: НТУ "ДП", 2022. 196 с. URL: <https://etop.nmu.org.ua/ua/books/Посібник%20Економічна%20теоріяОК2.pdf> (дата звернення 14.11.2024) (українською мовою).
27. Семененко В.М., Коваленко Д.І. Економічна теорія. Політекономія: Навч. Посіб. К.: Центр учбової літератури, 2019. 428 с.
28. Сірко А. Економічна теорія. Політекономія: навч. посібник. Київ, 2019. 448 с.
29. Уразов А.У., Саух І.В., Вікарчук О.І. Основи економічної теорії: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2017. 312 с.

30. Чепінога В.Г. Основи економічної теорії: навч. посібник. Київ: Ліра-К, 2017. 240 с. URL: <https://lira-k.com.ua/preview/12136.pdf> (дата звернення 14.11.2024) (українською мовою).
31. Шевченко Л.С., Гриценко О.А., Марченко О.С. та ін. Економічна теорія: навч. посіб за заг. Л.С. Шевченко. 2-ге вид. Харків: Право, 2019. 268 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/710/3_Ekonomichna%20teorija_NP_2-2019_vnutri.pdf (дата звернення 14.11.2024) (українською мовою).
32. Якобчук В.П. Економічна теорія: підручник. Київ: Ліра-К, 2020. 450 с. URL: <https://kpdi.edu.ua/biblioteka/2022%20Підручники/Економічна%20теорія%20Якобчук%20В.П..pdf> (дата звернення 14.11.2024) (українською мовою).

Допоміжна література

1. Білоус О.Г. Економічна система глобалізму. К: КНТЕУ, 2019. 389 с.
2. Белей С.І., Бойда С.В., Колосінська М.І. Глобальна економіка: навч.посіб. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2020. 227 с.
3. Бріль М.С., Кліменко О.М., Лісна І.Ф. Політична економія: навч. посіб. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 280 с.
4. Гальчинський А. Теорія грошей: Навч.-метод. посіб.К.: Основи, 2018. 400 с.
5. Грищенко О.Г. Гроші та грошовий обіг: Навч. посіб. К.: Знання, КОО, 2020. 309 с.
6. Дмитрієв І.А., Шевченко І.Ю. Регіональна економіка: навчальний посібник. Х.: ФОП Бровін О.В., 2018. 284 с. URL: <http://moodle.nati.org.ua/mod/resource/view.php?id=18636> (дата звернення 14.08.2024) (українською мовою).
7. Єщенко П.С., Паякін Ю.І. Сучасна економіка: навч. посіб. К.: Вища шк., 2017. 400 с.
8. Іванова Н.Ю. Економічна теорія управління фірмою: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 266 с.
9. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей. Укладач: Артеменко Л.Б. Тернопіль: ТНТУ, 2022. 88 с.
10. Кудінова А. Основи економічних знань: навч. посіб. Київ: ВЦ "Академія", 2023. 208 с.
11. Лагутін В.Д. Гроші та грошовий обіг: навч. посіб. К.: Т-во "Знання", КОО, 2020. 320 с.
12. Мацелюх Н.П., Максименко І.А. Економічні теорії в системі наукових економічних знань: навч. посібник, 2-ге вид., перероб. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 226 с.
13. Несененко П.П., Артеменко О.А., Патлатой О.Є. Теоретичні основи економічної політики: навчальний посібник. Київ: ФОП Гуляєва В.М., 2019. 306 с.
14. Пурська І.С. Основи економіки: навч.-метод. посіб. Львів, 2017. 93 с. URL: <https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/2020-Osnovy-ekonomiky-navchal-no-metodychni-materialy.pdf> (дата звернення 14.08.2024) (українською мовою).
15. Скопенко Н.С., Федулова І.В., Мазник Л.В. Економічні ризики: методи вимірювання та управління: Навч. посіб. К.: НУХТ, 2021. 344 с.
16. Шевченко Л.С. Конкурентоспроможність бізнесу (підприємства): навч. посіб. у питаннях і відповідях. Харків: Право, 2022. 312 с.
17. Федоренко А.Є. Державне регулювання розвитку інформаційної сфери України в умовах трансформації національної економіки: монографія. Чернігів. нац. технол. ун-т. Чернігів: ЧНТУ, 2020. 363 с. URL: <http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/20296?show=full&locale-attribute=uk> (дата звернення 14.11.2024) (українською мовою).

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. URL: <https://www.rada.gov.ua/> (дата звернення 15.11.2024) (українською мовою).
2. Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/uryad-ta-organi-vladi/team> (дата звернення 15.11.2024) (українською мовою).
3. Електронна бібліотека стандартів і нормативів. URL: <http://www.e-gost.org.ua>. (дата звернення 15.11.2024) (українською мовою).

4. Міністерство економіки України. URL: <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA> (дата звернення 15.11.2024) (українською мовою).
5. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України (Мінінфраструктури). URL: <https://mtu.gov.ua/content/hto-mi-e.html> (дата звернення 15.11.2024) (українською мовою).
6. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk> (дата звернення 15.11.2024) (українською мовою).
7. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/> (дата звернення 15.11.2024) (українською мовою).
8. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/> (дата звернення 15.11.2024) (українською мовою).
9. Державна служба статистики України. URL: <https://stat.gov.ua/> (дата звернення 15.11.2024) (українською мовою).
10. Український національний комітет Міжнародної Торгової Палати (ICC Ukraine) URL: <http://iccua.org/> (дата звернення 15.11.2024) (українською мовою).
11. Сайт Європейського центрального банку. URL: <https://www.ecb.europa.eu/home/html/index.en.html> (дата звернення 15.11.2024) (англійською мовою).
12. Сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <https://www.imf.org/en/home> (дата звернення 15.11.2024) (англійською мовою).
13. Сайт Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org/index.htm> (дата звернення 15.11.2024) (англійською мовою).
14. Сайт Організації об'єднаних націй URL: <http://www.un.org> (дата звернення 15.11.2024) (англійською мовою).
15. Сайт Європейського Союзу URL: <http://europa.eu> (дата звернення 15.11.2024) (англійською мовою).